

megnyerésének. Legkitartóbb támogatóinál is élesebben látta, hogy a Szovjetunió milyen sebezhető, ha hosszú távon gazdasági, katonai, morális és politikai nyomást helyezünk rá. Vehemensen és kompromisszumok nélkül védte meg a politikai és gazdasági szabadság eszméit, és ezzel visszaállította Amerika jólétét, önbizalmát és képességét a világ vezetésére.

Reagan nem csak szerette a szabadságot, hanem rámutatott arra is, hogy annak megőrzése és kiterjesztése szüntelen éberséget igényel. Vagy, ahogy ő gyakran mondta: „A szabadság mindig csak egy generációnyira van a kihalástól. Mivel a szabadságot nem lehet vérünkkel vagy génjeinkkel átörökíteni a következő nemzedékre, minden nemzedéknek meg kell küzdenie érte és meg kell védenie, különben egy napon majd azt mesélhetjük a gyermekeinknek, hogy milyen volt az a régi Egyesült Államok, amelyben az emberek még szabadok voltak.”¹⁷ Reagan egész politikai karrierje során fáradhatatlanul figyelmeztetett előbb a náci, majd a szovjet totalitárius diktatúra veszélyeire. Hitler megbékítését, a vele szemben folytatott engedékeny politikát „öngyilkos dogmának” tartotta. A náci Németország megsemmisítéséért folytatott küzdelemmel kapcsolatban pedig a következő kijelentést tette: „a történelemben soha nem volt ilyen egyértelmű, hogy melyik oldalon áll az igazság; annyira kristálytiszta a kép, hogy nehéz megérteni, hogy lehetett bárki semleges”. Reagan egyik példaképe a Hitler és Sztálin megbékítését kezdetektől fogva ellenző Winston Churchill volt, véleménye szerint „senki nem tett többet a legnagyobb megpróbáltatások közepette a civilizáció megőrzéséért.”¹⁸

A II. világháborút követően Reagan a szovjet totalitarizmust tartotta a szabadságra leselkedő legnagyobb fenyegetésnek. „Ezzel a totalitarizmussal szemben harcolni kell, és ez a

¹⁷ Ronald Reagan: “Losing Freedom By Installments,” address to the Long Beach Rotary Club, 1962. június 6, Ronald Reagan Presidential Papers, *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, CA, box 43.

¹⁸ Ronald Reagan: “Speech at the Westminster War Memorial,” Fulton, Mo., 1990. november 16, Ronald Reagan Presidential Library, Simi Valley, CA.

harc éppúgy a liberális demokrácia erőinek harca kell, hogy legyen, mint a hitleri totalitarizmus ellen folytatott küzdelem. Nincs valódi különbség a kettő között, csak a szereposztás tér el.”¹⁹ Reagan szerint tehát a szovjet rezsim egy kártékony, leninista diktatúra volt, amely korlátlan ambíciókkal bírt. Ez a nézet szöges ellentétben állt azzal, amit Nixon, Ford és Kissinger képviselt, miszerint a Szovjetunió egy hagyományos nagyhatalom, hogy a Carter által vallott elképzelésről (a Szovjetunió egy védekezésre kényszerülő állam, amelyet az amerikai hatalom arroganciája kényszerít agresszióra) ne is beszéljünk. Reagan felismerte, hogy csak az erőteljes amerikai fellépés képes hatékonyan feltartóztatni, és hosszútávon legyőzni a Szovjetuniót. Egyértelműen meghatározta az amerikai stratégia céljaként, hogy ne csak passzív eleme legyen (ellenállás a totalitárius elnyomásnak), hanem aktívan terjessze a szabadságot, a jólétet és a demokratikus intézményrendszert a világban. Elutasította elődjeinek enervált pesszimizmusát, és hajthatatlanul kitartott azon meggyőződése mellett, hogy Amerika még nincs túl legjobb időszakán, ha az Egyesült Államok visszatér legalapvetőbb elveihez, amelyeknek lényege a szabad piac, a korlátozott központi kormányzat, az amerikai kivételesség-tudat és a zsidó-keresztény morális és kulturális rendszer.²⁰

1981 januárjában Reagan frissen beiktatott elnökként eltökélt volt azon célja mellett, hogy ne csak feltartóztassa vagy megbékítse a szovjet elnyomó rezsimeket, hanem kitörölje azt a történelemből.²¹ Elképesztően nagy sikert aratott azáltal, hogy hatalmas nyomást helyezett a Szovjetunióra, aminek így nem maradt más racionális választása a kapituláción kívül. Reagan elnök rögtön az első sajtótájékoztatóján egyértelművé tette világképét, amikor azt mondta, hogy

¹⁹ Ronald Reagan: "How Do You Fight Communists," *Fortnight*, 1951, 13.

²⁰ Reagan 1975 és 1979 között, a kaliforniai kormányzói posztjáról történő távozása után, de elnökké válása előtt kialakított külpolitikai stratégiájának bemutatásáért lásd: Kiron K. Skinner, Annelise Anderson és Martin Anderson (szerk.): *Reagan in His Own Hand: The Writings of Ronald Reagan That Reveal His Revolutionary Vision for America*, (New York: Free Press, 2001), 23-218.

²¹ Lásd például: Peter Schweizer: *Reagan's War: the Epic Story of His Forty-Year Struggle and His Final Triumph over Communism* (New York: Doubleday, 2002).

a leninista ideológia arra készíti a szovjet vezetést, hogy folyamatosan hazudjanak, csaljanak és lopjanak annak érdekében, hogy elérjék végső céljukat, ami a világalalom.²² Ebből a megállapításból következett későbbi stratégiája: a nyilvános diplomácia felhasználása annak érdekében, hogy hiteltelenítse és delegitimizálja a szovjet rezsimet. Tette mindezt annak ellenére, hogy mind otthon, mind külföldön keményen kritizálták ezért. 1982 júniusában Reagan kijelentette, hogy „a Nyugat nem feltartóztatja a kommunizmust, hanem túllép azon. Nem fogunk azzal időt pazarolni, hogy elutasítsuk, hanem az emberi történelem szomorú, bizarr fejezeteként könyveljük el, amelynek utolsó lapjait éppen most írjuk.”²³ 1983 márciusában az Evangéliumi Keresztények Nemzeti Szövetsége előtti felszólalásával Reagan ismét sokkolta az amerikai külpolitika korábbi alakítóit, felbőszítette a szovjet elnyomókat, és reményt adott a bebörtönzött a szovjet ellenzéknek, Natan Saranszkijnak, amikor a Szovjetuniót a gonosz birodalmának nevezte.²⁴ Saranszkij később így írt a beszéd hatásáról: „A szabad világ vezetője végre kimondta az igazságot – az igazságot, ami mindannyiunkat motivál, ami mindannyiunk szívében ég.”²⁵

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága (MSZMP KB) meghökkent az amerikai külpolitika új irányán, azon belül is azon, hogy a Reagan-kormányzat az emberi jogok helyzetére egyre nagyobb hangsúlyt helyezett a kommunista kormányokkal folytatott kapcsolatokban. 1983-ban például az amerikai magyar kapcsolatok összefoglalójában azt írják, hogy „Az elmúlt két évben amerikai részről... nem hivatalosan történtek célzások arra, hogy

²² Ronald Reagan: „Commencement Address at Notre Dame,” 1981. május 17. *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, CA.

²³ Ronald Reagan: „Address to the British Parliament,” 1982. június 8, *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, CA.

²⁴ Ronald Reagan: „Remarks at the Annual Convention of National Evangelicals,” Orlando, Fla, 1983. március 8, *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, CA.

²⁵ Natan Sharansky: *The Case for Democracy: The Power of Freedom to Overcome Tyranny* (New York: Public Affairs, 2004), 138.

figyelemmel kísérik a belső ellenzéki-ellenséges személyekkel kapcsolatos magatartásunkat. Az amerikai félnek ez az érdeklődése más témákkal összefüggésben is, súrolta a magyar belügyekbe való beavatkozás határát.”²⁶

Bár Reagan külpolitikai stratégiájában fontos szerepet szánt a nyilvános diplomáciának, nem gondolta úgy, hogy a nagyívű retorika és a puha hatalom helyettesítheti a kemény hatalmat és a határozott cselekvést. Belátta, hogy kemény szavainak csak akkor lesz valódi hatása, ha azokat tettekkel is alátámasztja. Ennek megfelelően Reagan az amerikai haderő nagyszabású modernizálását irányozta elő, megkettőzte az amerikai hadikiadások mértékét, ezzel komoly nehézségeket okozott a szovjet gazdaságnak, és behozta azt a katonai előnyt, amit a Szovjetunió hosszú, aprólékos munkával szerzett meg az 1970-es évek során. Ezen döntései még saját kormányán belül sem örvendtek egyöntetű támogatásnak, és szembe kellett szálljon a korban igen nagy befolyással bíró mozgalmakkal, amelyek a nukleáris leszerelést tűzték ki célul, és ellepték az utcákat, nyomást helyezve mind Amerika, mind Európa politikusaira. Reagan viszont képes volt meggyőzni szövetségeseit a NATO-ban, hogy robotrepülőgépeket és Pershing közepes hatótávolságú ballisztikus rakétákat telepítsenek, hogy ellen tudjanak állni a szovjet SS-20-as rakétáknak Európában.²⁷

Annak ellenére, hogy a szovjetek kivonulása a fegyverkorlátozási tárgyalásokból komoly diplomáciai nyomást helyezett rá, Reagan nem hátrált meg, és végül rákényszerítette a Szovjetuniót arra, hogy elfogadja az ő leszerelési javaslatát (nulla-nulla javaslat), mint az 1987-ben megkötött közép- és rövidebb hatótávolságú rakéták megsemmisítéséről szóló szerződés (INF-szerződés) alapját. Ezen szerződés következményeként az atomfegyverek egy egész

²⁶ MOL KÜM TÚK 4-19 00836

²⁷ Robert G. Kaufman: "The First Principles of Ronald Reagan's Foreign Policy," *Heritage Foundation*, First Principles Series 40. szám, 2011. november 1, 1-20.

osztályát semmisítette meg a két szuperhatalom. Amikor Reagan elindította csillagháborús tervét (SDI), szembement azzal a három évtizeden keresztül fennálló fegyverkorlátozási dogmával, amely szerint a ballisztikus rakéták elleni védelem sem nem elérhető, sem nem kívánatos. Mihail Gorbacsov SZKP-főtitkár és a szovjet hadsereg rendkívüli mértékben tartott ettől a tervtől, és ennek köszönhetően rengeteg engedményt tett a Nyugat számára, abban bízva, hogy az Egyesült Államok feladja majd az SDI-t.²⁸

Még saját nemzetbiztonsági tanácsadója és külügyminisztere is ellenezte Reagan azon döntését, hogy az SDI-t nem szabad feláldozni még Gorbacsov radikális nukleáris leszerelési ígéreteiért sem. Reagan kitartása végül arra készítette a Szovjetuniót, hogy olyan engedményeket tegyen a fegyverkorlátozás kérdéseiben, amelyeket korábban rutinszerűen és magától értetődően utasított el az enyhülés évtizede alatt. Reagan ezzel egyidőben felerősítette a szovjet rezsimre nehezedő gazdasági nyomást is azáltal, hogy visszafogta a szovjet-amerikai kereskedelmet, korlátozta a szovjetek hozzáférését az amerikai technológiához, és Szaúd-Arábiával együtt elérte az olajárak csökkenését, így megfosztotta az olajexportra erősen támaszkodó Szovjetuniót fő valutaforrásától. Ugyanezt a logikát követte a Reagan-kormányzat akkor is, amikor a szabadságharcosnak titulált ellenzéki csoportokat támogatta azokban az ázsiai, afrikai és latin-amerikai országokban, ahol a regnáló kormány szovjetbarát volt.²⁹

Nixonnal, Forddal és Carterrel ellentétben Reagan nem fogadta el a Szovjetunió tartós kelet-európai uralmát, így Magyarország elnyomását sem. Az 54-es nemzetvédelmi irányelvben, amelyet 1982. szeptember 2-án írt alá, Reagan kijelentette, hogy „az Egyesült Államok

²⁸ Bár eredetileg szkeptikus volt, George Shultz külügyminiszter később elfogadta Reagan kemény kiállását a szovjet totalitarianizmussal szemben, és ezt a történetet az ő tollából ismerhetjük meg hitelesen: George Schultz, *Triumph and Turmoil: My Years as Secretary of State* (New York: Scribners, 1993) 453-780.

²⁹ Ibid.

legfontosabb hosszútávú célja Kelet-Európában a szovjet befolyás csökkentése a régióban, ezzel segíti elő az itt fekvő országok visszaintegrációját az európai nemzetek közösségébe.”

Rövidtávon a következő célt tűzte ki Kelet-Európában:

„Liberálisabb trendek támogatása a régióban, az emberi jogok helyzetének javítása a kelet-európai országokban, a nyugatbarát szemlélet erősítése a térség népei körében, a szovjetektől való függés csökkentése, lehetőségek megteremtése arra, hogy az országok javítsák kapcsolataikat Nyugat-Európa szabad nemzetével, a Varsói Szerződés katonai erejének aláásása... valamint további piacorientált fejlődés elősegítése a gazdaságban.³⁰

Magyarország felvétele a Nemzetközi Valutaalapba (IMF) kiváló példaként szolgál azokra a pozitív hatásokra és üdvözlendő eredményekre, amelyek a Reagan-kormányzat hosszú távú céljából (a keleti blokkban támogatni kell a piacorientált reformokat) származtak. Magyarország IMF-tagsága (amely lehetőséget biztosított a magyar vezetésnek arra, hogy megreformálja a csődközelben lévő és fenntarthatatlan gazdaságot) a magyar kapitalizmus újjáéledésének előfeltétele volt, ez az újjáéledés pedig kulcsfontosságú szerepet játszott Magyarország szabadságának és jólétének visszaállításában.³¹ George Shultz, Reagan külügyminisztere 2011-ben arra emlékezve, hogy Reagan milyen fontosnak tartotta Kelet-Európa felszabadítását, a következőket mondta az Egyesült Államok magyarországi nagykövetének: „Reagan különösen csodálta Magyarországot, mert az 1956-os magyar felkelés a szabadságért

³⁰ Ronald Reagan: 54. Nemzetbiztonsági Döntési Irányelv (a továbbiakban NSDD), 1982. szeptember 2, *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, CA.

³¹ Jacques de Larosiere: “The 20th anniversary of Hungary’s joining the IMF”, előadás a “*Convergence of Hungary and the International Financial World*” című konferencián, Budapest, 2002. november 15.
http://www.asmp.fr/fiches_academiciens/textacad/larosiere/hungary.pdf Letöltve: 2016. január 22. 19:33

küzdött.” Shultz leszögezte: „a magyarok mindig is inspirálták Reagan elnököt, mert soha nem adták fel, még akkor sem, amikor felkelésüket brutálisan eltaposták a szovjetek.”³²

Ronald Reagan ennek megfelelően alakította ki 75-ös nemzetbiztonsági irányelvét, amelyet 1983. január 17-én írt alá, és amely a szovjet rezsim kordában tartását és átalakítását tűzte ki az amerikai külpolitika céljául.³³ Elnöki pályafutásának elejétől egészen leköszönéséig Reagan kérelhetetlenül küzdött céljáért, a hidegháború megnyeréséért; ennek érdekében állandó és átfogó politikai, gazdasági és katonai nyomást helyezett a Szovjetunióra és annak külföldi vazallusaira.

III

Ha a kitalációk helyett Reagan tényleges tevékenységét és sikereit szigorú alaposággal elemezzük, akkor nem lesz nehéz ízekre szedni a revizionisták nézeteit, melyek szerint Reagan a második elnöki ciklusban inkább a „puha kéz” politikáját képviselte, és így tudta végül sikeresen kezelni Gorbacsovot. Kétségtelenül igaz, hogy Ronald Reagan és Margaret Thatcher jóval hamarabb és jóval világosabban látta át a helyzetet, mint a legtöbben – beleértve Nixon elnököt és Henry Kissinger külügyminisztert is. A helyzet lényege az volt, hogy Gorbacsov a korábbiaktól eltérő típusú szovjet vezető volt. Amikor a körülmények Reagan második elnöki ciklusa alatt megváltoztak, akkor ő is változtatott a politikáján – ám a politika mögött meghúzódó alapokon nem. Reagan pozitív választ adott a Gorbacsov irányítása alatt lévő szovjet rezsim 1985-től kezdődő változásaira. Semmiképp ne feledjük azonban, hogy a Szovjetunió

³² Eleni Tsakopoulos Kounalakis: *The Legacy of Ronald Reagan*, elhangzott a Reagan 100. születésnapjára tartott rendezvényen a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, Budapest, 2011. február 24. Magyarul lásd: Eleni Tsakopoulos Kounalakis: *Ronald Reagan öröksége*.

http://hungarian.hungary.usembassy.gov/kounalakis_reagan.html Letöltve: 2016. április 4. 15:46

³³ Ronald Reagan: NSDD 75, 1983. január 17, *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, CA.

végző soron ahhoz járult hozzá, hogy a hidegháború nem az ő feltételrendszerük szerint, hanem a Ronald Reagan által képviselt kondíciók szerint érjen véget.

A revizionista nézetekkel ellentétben Amerika nyomásgyakorlása a szovjet rezsimre egyetlen pillanatig sem hagyott alább Reagan elnöksége alatt, annak ellenére, hogy a Gorbacsovnak adott kedvezmények esetleg megkönnyíthették volna a rezsim beborulását. Reagan egyetlen centimétert sem hátrált a csillagháborús terv, sem a nulla-nulla javaslat néven ismert leszerelési javaslat kérdésében, amely a közép-hatótávolságú atomfegyverek azonnali leszerelését irányozta elő Európában. Gorbacsov először energikus PR-kampánnyal próbált nyomást helyezni Reaganre, hogy változtassa meg a véleményét, ám később megadta magát. Reagan második elnöki ciklusa alatt az amerikai védelmi kiadások egyenletesen növekedtek, a csúcspontot az 1988-as 302 milliárd dollár (a GDP 6,6 százaléka) jelentette. A Reagan-kormányzat mindvégig támogatta a szabadságharcosokat, így csökkentve a szovjetek erőforrásait Ázsiában, a Közel-Keleten és Latin-Amerikában.

Gorbacsov kedvező fogadtatása sem tántorította el Reagan elnököt attól, hogy folyamatosan megkérdőjelezze a szovjet rezsim erkölcsi legitimitását. Reagan számos alkalommal utasította el az állítólagosan realistább hozzáállású tanácsadók – például Colin Powell – erőfeszítéseit, hogy lebeszéljék őt a kommunizmussal szembeni általános kritikus hangvételről, valamint arról, hogy a berlini falat a totalitárius diktatúra szimbólumának minősítse. 1987 júniusában Reagan híres beszédében felszólította Gorbacsovot, hogy rombolja le a falat, hogy bebizonyítsa, valóban más, mint a korábbi szovjet vezetők:

Hruscsov 1960-ban azt jósolta: „Eltemetjük Önöket.” A Nyugaton azonban ma olyan szabad világnak vagyunk szemtanúi, amely az emberi történelemben eddig

soha nem látott szintű virágzást és jólétet teremtett. A kommunista világban kudarcot, technológiai lemaradást, hanyatló egészségügyi állapotokat, sőt, még a legalapvetőbb cikkből – az élelemből – is hiányt látunk. A Szovjetunió még ma sem tudja élelemmel ellátni magát. Az eltelt négy évtized után az egész világ előtt nagy és egyértelmű következtetés áll: a szabadság prosperitáshoz vezet. A szabadság a nemzetek közötti évszázados gyűlölködés helyett jó viszonyt és békét hoz. A szabadság a győztes....

. . . Van egy olyan jelzés, amivel a szovjetek ezt félreérthetlenné tehetik, ami drámai módon előmozdítaná a szabadság és béke ügyét. Gorbacsov főtitkár úr, ha Ön békét akar, ha prosperitást akar a Szovjetunióknak és Kelet-Európának, ha liberalizációt akar: jöjjön ide, ehhez a kapuhoz! Gorbacsov úr, nyissa ki ezt a kaput! Gorbacsov úr, bontsa le ezt a falat! ³⁴

Peter Robinson, Reagan elnök korábbi beszédírója, jelenleg a Stanford Egyetem Hoover Intézetének munkatársa fogalmazott a legjobban, mikor Reagan felvillanyozó beszédéről a következőket mondta: „olyan erejű, olyan világossággal kimondott hívás volt ez, hogy aki hallotta, úgy érezte, mintha visszanyerte volna az eszméletét. A berlini falnál elmondott beszéd felhívás volt, hogy ébredjünk fel.”³⁵

Reagan határozott és világos kiállása ugyanakkor nagyon zavarólag hat azokra, akik revizionista magyarázatokkal igyekeznek az elnök második ciklusát mozgó erők és politikát úgy beállítani, mint ami békülékeny és galambszelíd volt. Amikor Reagan maga összegezte

³⁴ Ronald Reagan: "Speech at the Berlin Wall," 1987. június 12, *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, California. Magyarul lásd: Ronald Reagan: *Egy amerikai élet* (Budapest: Antall József Tudásközpont, 2014), fordította: Magyarics Tamás, 584-585

³⁵ Peter Robinson: "Four Words that Moved the World: "Tear Down This Wall," *Wall Street Journal*, 2012. június 8, <http://www.wsj.com/articles/SB1000142052702303753904577454081041366916> Letöltve: 2016. január 29. 12:33

külpolitikájának örökségét a Virginia Egyetem hallgatóinak 1988. szeptember 16-án, üdvözölte a szovjet-amerikai kapcsolatokban történt pozitív változásokat, ám arra biztatta az amerikaiakat, hogy „ne szálljon a dicsőség a fejükbe” és továbbra is „tartsák meg a szkeptikus hozzáállást”, mert „az alapvető különbségek nem változnak.”³⁶ A pozitív változásokat nem a békülékenységnek, hanem a határozottság politikájának tulajdonította:

Egyenes beszéd, erős védelem, életteli szövetségesek, és hajlandóság arra, hogy használjam Amerika erejét, amikor az amerikai erőre volt szükség – ezeknek köszönhető, hogy a szovjet vezetők átértékelték saját korábbi politikájukat. A nyugati határozottság egyértelművé tette számukra, hogy a Szovjetunió belüli kemény vonal, amelyet egyes vezetők követnek, értelmetlen, és nem hoz eredményt - emellett gazdasági sikerünk is fényes példaként állt előttük.³⁷

Reagan saját politikáját szembeállította elődeinek az 1970-es években követett békülékeny politikájával, amely szerinte teljességgel haszontalan volt:

Idézzük fel magunkban a déttente éveit, amikor hajlamosak voltunk megfélemlkezni arról, hogy a demokráciák rendelkezésére álló legnagyobb fegyver a küzdéshez a nyilvános őszinteség: maga az igazság. Sose feledjük ezt el. Nem háborús cselekmény, ha kimondjuk a totalitárius rendszerek és a demokrácia között lévő alapvető különbségeket; sőt, ez erkölcsi kötelességünk... A történelem során mindig bebizonyosodott, hogy az ellenség csak akkor tárgyal komolyan a

³⁶ Ronald Reagan: "Remarks in a Question and Answer Session at the University of Virginia in Charlottesville," 1988. december 16, *Ronald Reagan Presidential Library*, Simi Valley, CA.

³⁷ *Ibid.*

demokratikus nemzetekkel, ha tudja, hogy a demokratikus rendszer nem táplál illúziókat az ellenségeivel kapcsolatban.³⁸

A Vasfüggöny mögötti bátor gondolkodók alátámasztják Reagan önértékelését, és megerősíthetik, hogy az elnök fáradhatatlan elkötelezettséggel és határozottsággal igyekezett legyőzni a szovjet kommunizmust – sosem arra törekedett, hogy együtt éljen vele. A magyar Horváth János e vonatkozásban a következőt jegyezte meg: “Ronald Reagan elnökkel tudtam megtalálni a hangot leginkább a hét amerikai elnök közül ... akit személyesen ismertem.” Reagan volt az, aki ráébresztette Horváth Jánost, hogy „a Szovjetunió és a kommunizmus általában nem olyan stabil, mint látszik.”³⁹

Hasonlóképpen, még a szovjet vezetők is jobban megértették, mint a revizionisták, hogy Reagan mindvégig keményvonalas politikus maradt, aki sosem változtatta meg alapállását a szovjet kommunizmus irányában. Széles körben beharangozott, a *The End of The Cold War: 1985-1991* (A hidegháború vége: 1985-1991) című írásában Robert Service elmeséli, hogy egy magasrangú tisztségviselőkből álló buzgó munkacsoport, amelynek tagja volt például Sevardnadze szovjet külügyminiszter és a Szovjetunió amerikai nagykövete, Anatolij Dobrinyin is, elemzésében azzal vádolta Reagant, hogy „megpróbálja kifárasztani a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségét részben a fegyverkezési verseny fokozásával, részben pedig azzal, hogy regionális konfliktusokba próbálja bevonni a Szovjetuniót.” Reagan „minden egyes nem-szocialista országra és területre úgy tekint, hogy az Amerika fontos érdekszférája. Ezen érdekszféra védelmére számos módszere volt. Segítette az ellenforradalmi lázadásokat Afganisztán, Nicaragua, Angola és Kambodzsa területén. Amerikai erőket vetett be Grenada,

³⁸ Ibid.
³⁹ Horváth János: “Ronald Reagan, az ’56-os forradalom csodálója”, *Magyar Nemzet*, 2004. június 12.
<http://mno.hu/velemeney/ronald-reagan-az-56os-forradalom-csodalója-643467> Letöltve: 2016. április 7. 21:22

Libanon és Líbia ellen. Gazdasági eszközökkel tartotta maga mellett a NATO többi országát és más szövetségeseit. Rendkívül rugalmasan reagált a világban változó helyzetekre. Amikor El Salvadorban, Haitiben és a Fülöp-szigeteken erősödött a nép elégedetlensége, Amerika áldását adta a jobboldali diktatórikus kormányok eltávolítására.” E szovjet munkacsoport szerint „e módszerek kombinációja a bizonyíték arra, hogy a Reagan-kormány a 'neoglobalizmus' gyakorlati követője.”⁴⁰

Az elfogadhatóság határait súrolja továbbá, ha Gorbacsovnak nagyobb részt tulajdonítunk a hidegháború lezárásában, mint Reagan politikájának, aki nem szűnő éberségével készült megnyerni ezt a háborút. Reagan elnök szavai és tettei által kiváltott amerikai erő nemigen hagyott más választást a Szovjetunióknak, mint hogy vállalja a kockázatot, és egy Gorbacsov jellegű reformert helyezzen az élre, aki felismeri, hogy a Szovjetunió már nem képes vetélkedni a megújult, magabiztos Egyesült Államokkal, csak akkor, ha liberalizálja belföldi politikáját és békülékenyebb politikát követ külföldön is.

Gorbacsov és a magyar „reformkommunisták” sem voltak igazából demokrácia-hívők; épp ellenkezőleg, törekvésük szerint megreformálni, s nem eltörölni akarták a kommunizmust. Mint ahogy Grósz Károly pártelnök mondta elhíresült 1988-as beszédében: „s ha kell, az ellenséges, ellenforradalmi erőkkel szemben határozottan fel tudunk-e lépni. Ha igen, megmarad a rend, a biztonság, túljutunk gazdasági nehézségeinken, megőrizzuk értékeinket, s egy új, korszerűbb és hatékonyabban működő magyar szocializmust hozunk létre.”⁴¹

Gorbacsov rendszere, és a kelet-európai kommunizmus összeomlása több tényező összetett működésének volt köszönhető: segítették az amerikai feltartóztatás évtizedei, Reagan

⁴⁰ Robert Service: *The End of the Cold War: 1985-1991*, (New York: Public Affairs, 2015), 200-201.

⁴¹ Grósz Károly beszéde a Kommunista Aktíva 1988. november 29-i ülésén. A beszéd hírhedt része megtekinthető az alábbi URL-en: <https://www.youtube.com/watch?v=N9srYSMsLk0> Letöltve: 2016. április 4. 19:58

elnök konfrontációt vállaló politikája, amellyel kritikus pontig fokozta az amerikai nyomást; és a szovjet rendszerben szervesen benne rejlő végzetes ellentmondások.⁴² Míg Gorbacsov és a magyar reformkommunisták egyáltalán nem a kommunizmus látványos összeomlását várták, amit végül is Gorbacsov belföldi reformjai akaratlanul előidéztek, Ronald Reagan pontosan ezt várta, sőt egész politikai életét ennek a kimenetelnek szentelte.⁴³ Kétségtelen, hogy Gorbacsov kiérdemli jogos elismerésünket azért a tisztességért, amely teljességgel egyedülálló volt a szovjet vezetők között, valamint azért, mert nem fordult az erőszak eszközéhez, hogy megmentse a Szovjetuniót a végromlástól – ahogy azt valószínűleg bármelyik elődje megtette volna. Gorbacsov tettei tehát fontosak, ám jelentőségüket tekintve másodlagosan járultak hozzá ahhoz a munkához, amely a hidegháború végjátékának igazi hőiséhez, Ronald Reaganhez köthető.

A Reagan kritikusan által alternatívaként kipróbált békülékenyebb politika inkább meghosszabbította, mintsem gyorsította volna a Szovjetunió haldoklását, Kelet-Európa felszabadulását, és vele Magyarország szabadságának visszanyerését. Nixon, Ford és Carter elnökök alatt a détente politikája csak fokozta a Szovjetunió vég nélküli, átfogó katonai terjeszkedését és tovább vitte kielégíthetetlen globális terjeszkedését. Ezzel szemben Ronald Reagan kérlelhetetlenül igyekezett kihasználni a Szovjetunió sérülékenységét, és meggyőzte a szovjet vezetőket arról, hogy a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége már nem képes legyőzni az Egyesült Államokat, vagy erőből fölébe kerekedni, mint tette ezt korábban, az 1970-es évekbeli détente idején. Alekszandr Bessmertnih, korábbi szovjet külügyminiszter, és más ex-szovjet tisztségviselők is egyértelműen állították, hogy Ronald Reagan katonai építkezése –

⁴² Gorbacsov meglepetését, amikor meglátta, hogy mit eredményezett a politikája, kiválóan összefoglalja a következő mű: Jonathan Haslam: *Russia's Cold War: From the October Revolution to the Fall of the Wall* (New Haven és London: Yale University Press, 2011), 328-92.

⁴³ Reagan egész életében folytatott küzdelmét a kommunizmus ellen remekül összefoglalja a következő mű: Paul Kengor: *Crusader: Ronald Reagan and the Fall of Communism* (New York: Harper, 2006).

különös tekintettel az SDI-re – igen fontos kezdeményezésnek bizonyult, ami kiváltotta a Szovjetunió üdvözlendő összeomlását.⁴⁴ A nemrégiben nyilvánosságra került szovjet archívumok alapján írt hivatalos tanulmányában Jonathan Haslam történészprofesszor határozott következtetésre jut:

Kritikai értelemben, akár szeretnénk elismerni, akár nem ... az ellenerő védelmi rendszereinek kiépítése Reagan alatt, a Reagan-adminisztráció antikommunista buzgalma, valamint az űrvédelmi rendszerek iránti megszállottság mind fontos szerepet játszottak abban, hogy a szovjet biztonsági rendszerek relatív ereje lecsökkent.⁴⁵

Reagan kivételes módon, erőszak nélkül érte el a Szovjetunió összeomlását, mert megértette, hogy a gyengeség veszélyt szül, a határozottság pedig elrettentő hatású, ha egy totalitárius rezsimmel kell szembenézni.

Amerika hidegháborús győzelme és a béke demokratikus övezetének kiterjesztése Kelet-Európára, s köztük Magyarországra is, annak is köszönhető, hogy Ronald Reagan szabadpiac-serkentő politikájának hatására megnövekedett az amerikai gazdasági erő. Elődei 1970-es évekbeli tevékenységével, illetve Obama elnök mai vezetésével ellentétben Reagan számára elsődleges fontosságú volt, hogy csökkentse az adókat, korlátozza a belföldi kormányzati kiadások növekedési ütemét, szorgalmazta a gazdaság és az energiaszektor deregulációját, és

⁴⁴ Richard Pipes: "Misinterpreting the Cold War: The Hardliners Were Right," *Foreign Affairs*, Vol. 74, No.1 (1995. január/február): 154-160.

⁴⁵ Haslam: *Russia's Cold War*, 399.

segítette a magánszektor dinamizmusának és kreativitásának kibontakoztatását, mert ezeket a túlzott állami beavatkozás minden fajtája fojtogatja.⁴⁶

IV

A hidegháború vége és a szovjet birodalom összeomlása – két esemény, mely igencsak véletlenszerű és nagymértékben az emberi akarat függvénye – ideális esetben örökre megcáfolhatta volna, hogy a történelmi determinizmus elfogadható politikai elképzelés. Az emberi fejlődés lehetséges, de nem elkerülhetetlen, sosem ér véget, és mindig visszafordítható, attól függően, hogy mit teszünk, és mit nem teszünk. A történelem soha nem ér véget pusztán az emberi találékonytáknak köszönhetően. A Nyugat hatalmas győzelme a hidegháborúban szabad nemzetek generációt kellett volna beoltsa az ellen, hogy megadják magukat egy hatalmas tévedésnek: annak, hogy a szabadság erkölcsileg egyenlő lehet a különböző állózetben jelentkező elnyomással. A szabadság és a prosperitás egyre nagyobb mértékű terjedése, amelyet a Szovjetunió gonosz birodalmának összeomlása indított útjára, minden bizonnyal a legapróbb kétség nélkül megmutathatta, hogy gyakorlati szinten a legjobb uralmi rendszer mindig a szabad vállalkozás, a korlátozott kormányhatalom és a bibliai erkölcsi értékek hármasságán alapul. Ronald Reagan hidegháborús győzelmet célzó stratégiájának elsőpró sikere nemcsak az akkori, hanem a következő generációkat is meg kellett győzze arról, hogy milyen lényeges a megfontolt, állandó éberség, hogy elrettentsük és, ha kell, legyőzzük – inkább előbb, mint utóbb, a lehető legkisebb költséggel és kockázattal – az ördögöt, aki még a legjobb időkben is ott ólalkodik a sarkon túl a nemzetközi kapcsolatokban.

⁴⁶ A Reagan-korszak minden aspektusának, így a "Reaganomics" gazdaságpolitikájának legátfogóbb és legtisztább bemutatása a következő műben olvasható: Steven F. Hayward: *The Age of Reagan: The Conservative Counterrevolution, 1980-1989* (New York: Crown, 2009).

A hidegháború vége óta csaknem egy generációnyi idő telt el, és a világ továbbra is szabadabb, biztonságosabb, és virágzóbb, mint korábban. Ez különösen az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének (NATO) kelet-európai tagjaira, köztük Magyarországra igaz. A XX. századi totalitárius rendszerek hatalmas veszélye mára jelentősen lecsökkent. A kommunizmus visszavonhatatlanul elvesztette erejét és vonzerejét egyaránt. Mi több, nagyon valószínűtlen, hogy az Egyesült Államok, vagy egyik demokratikus szövetségese a közeljövőben elveszítené szabadságát. Mindezért hogyan is fejezhetnénk ki jobban tiszteletünket a hidegháború hősei, mint például Ronald Reagan vagy a magyar szabadságharcosok felé, mint hogy a tiszteletükre megtanuljuk a leckét, hogy ki, és miért tudta megnyerni a hidegháborút.⁴⁷

⁴⁷ A szerző szeretné kifejezni köszönetét Brittany Taylornak és Rajnai Gergelynek az értékes együttműködésért valamint a kutatási, szerkesztési, lábjegyzet-összeállítási és lektorálási feladatokban nyújtott segítségükért.

Követőből éllovas: Magyarország identitása és viszonya a Nyugattal a hidegháború után

Alexei Shevchenko

School of Public Policy
Pepperdine University

Alexei.Shevchenko@Pepperdine.edu

Jelen tanulmány Magyarország és az EU, valamint az Egyesült Államok kapcsolatában bekövetkezett legutóbbi fejlemények kérdéskörét igyekszik értelmezni, és elemzi, hogy az ország milyen logika alapján alakította ki a hidegháborút követő identitását. A tanulmány központi elméleti tételét a társadalompszichológia szociális identitás elmélete (SIT) képezi, amelynek fő állítása, hogy az egyes társadalmi csoportok igyekeznek magukat pozitívan megkülönböztetni másoktól. Az elmélet konkrét hipotézist állít fel arra vonatkozólag, milyen identitáskezelő stratégiát alkalmaznak a csoportok annak érdekében, hogy javítsanak másokhoz képest a pozíciójukon. Ha a szociális identitáselmélet által előre jelzett identitáskezelő technikákat a nemzetközi politikára extrapoláljuk, az országok úgy javíthatnak relatív helyzetükön, ha a fejlettebb államokat utánozzák (a társadalmi mobilitás stratégiája), vagy megpróbálják átvenni a magasabban rangsorolt állam helyét (a társadalmi verseny stratégiája), illetve, ha sikerül egy új küzdőteret találniuk, ahol a másik fölébe kerekedhetnek (a társadalmi kreativitás stratégiája). Jelen tanulmány következtetései szerint az Orbán-kormány 2010 után a bel-, és külpolitikában tett lépései felfoghatók úgy, mint kísérletek Magyarország identitásának újradefiniálására. Ennek egyik legfontosabb eszköze, hogy a kommunizmus vége óta bevált és gyakorolt társadalmi mobilitás stratégia felől a társadalmi kreativitás stratégiája irányában mozdultak el.

Mint azt már több szakértő megjegyezte, 2010 tavaszát követően az Orbán Viktor vezette jobb-közép FIDESZ, és koalíciós partnere, a Kereszténydemokrata Néppárt ismételt hatalomra kerülésével a magyar-amerikai és a magyar-EU kapcsolatot számos kérdés tette körülményessé, többek között Magyarország politikai/alkotmányos reformjai, a Közel-Keletről érkező menekültek okozta válság, és Magyarország Oroszországgal kapcsolatos politikája. Egy közelmúltban készült elemzés szerint a 2010 óta eltelt időszak “a magyar külpolitika egyik leginkább vitatott korszaka” a kommunizmus bukása óta eltelt huszonöt évben.¹

A feszültség Magyarország és a nyugati világ között különösen azért meglepő, mivel Magyarországot széles körben az “ideális reformországnak” tartották: a Nyugat szemében ez az ország a Nyugat állhatatos követője, és a kelet-európai térség piacgazdaságra és liberális demokráciára történő átmenetének úttörője volt.² Közismert, hogy Orbán Viktor politikai karrierje is híres beszédjével indult 1989-ben, melyet Nagy Imre, az 1956-os szovjetellenes felkelés egyik hőisének tiszteletére rendezett újratemetési ünnepség nagygyűlésén mondott el, s melyben követelte a szovjet csapatok azonnali kivonását Magyarország területéről. “Ha volt az ország szabadságának egyetlen ikonikus pillanata, akkor az Orbán Viktorhoz köthető.”³ Vajon miként lehet, hogy negyedszázaddal azután, hogy mindenki ünnepelte Magyarország “visszatérését Európába”, ez az ország lesz az első EU-tagország, amely eltávolodik az 1989 utáni időszak liberális konszenzusától?

Köszönöm Rajnai Gergely értékes hozzájárulását a kutatásban. Ugyancsak hálás köszönettel tartozom a Magyar Foundation pénzügyi támogatásáért.

¹ Gazdag Ferenc és Kiss J. László: “Foreign Policy: Towards the Center or the Peripheries?” in John O’Sullivan and Pócsa Kálmán (szerk.): *The Second Term of Viktor Orban: Beyond Prejudice and Enthusiasm* (The Danube Institute, 2015), 108.

² Alina Mungiu-Pippidi: “The Splintering of Postcommunist Europe,” *Journal of Democracy*, 26, 1, 2015: 90.

³ James Traub: “The Regression of Viktor Orban,” *Foreign Policy*, October 31, 2015.

Jelen tanulmány Magyarország és az EU, valamint Magyarország és az Egyesült Államok kapcsolatában bekövetkezett újabb fejleményeket igyekszik értelmezni, és elemzi, hogy az ország milyen logika alapján alakította ki a hidegháborút követő identitását. A tanulmány központi elméleti tételét a társadalompszichológia szociális identitás elmélete (SIT) alapozza meg, melynek fő állítása, hogy az egyes társadalmi csoportok igyekeznek magukat pozitívan megkülönböztetni másoktól. Az elmélet konkrét hipotézist állít fel arra vonatkozólag, milyen identitáskezelő stratégiát alkalmaznak a csoportok annak érdekében, hogy javítsanak másokhoz képest a pozíciójukon. Ha a szociális identitás elmélet által előre jelzett identitáskezelő technikákat extrapoláljuk a nemzetközi politikára, az országok úgy javíthatnak relatív pozíciójukon, ha a náluk fejlettebb államokat utánozzák (a társadalmi mobilitás stratégiája), megpróbálják átvenni a magasabban rangsorolt állam helyét (a társadalmi verseny stratégiája), illetve, ha egy új küzdőteret találnak, ahol a másik fölébe kerekedhetnek (a társadalmi kreativitás stratégiája).

Jelen tanulmány következtetései szerint az Orbán-kormány 2010 után tett lépései a bel-, és külpolitikában felfoghatók úgy, mint kísérletek Magyarország identitásának újradefiniálására – elsősorban azáltal, hogy a kommunizmus vége óta gyakorolt társadalmi mobilitás stratégiája felől a társadalmi kreativitás stratégiája irányában mozdult el. A tanulmány kiemeli a főbb tényezőket, amik az identitáskezelési stratégia változásához vezettek, és elemzi a 2010 utáni időszak a társadalmi kreativitás irányában tett erőfeszítéseinek néhány kulcsfontosságú összetevőjét. Másodsorban leírja a szociális identitás elmélet (SIT) elemeit és az egyes stratégiatípusokat, amiket a nemzetállamok a nemzetközi helyzetük javítására használhatnak. A tanulmány harmadik része az elméleti betekintést egy esettanulmányra alkalmazza, amely Magyarország fejlődő nemzetközi identitását mutatja be a hidegháború végét követő időszakban.

SZOCIÁLIS IDENTITÁS ELMÉLET

A szociális identitás elmélet (SIT) a társadalompszichológia jól kidolgozott, és kísérleti úton kipróbált elméleti keretrendszere, mely szerint a csoportok igyekeznek saját identitásukat pozitívan értékelve megkülönböztetni más hasonló csoportokhoz képest.⁴ A SIT azt állítja, hogy az emberek identitásuk egy részét különböző társadalmi csoportokhoz való tartozásuk alapján határozzák meg – lehet ez pl. nemzet, etnikum, vallás, politikai párt, nemi hovatartozás vagy foglalkozás alapján elkülöníthető csoport is.⁵ Mivel a csoporthoz tartozás visszahat az egyéni önazonosságra is, az emberek saját csoportjuknak pozitív identitást szeretnének adni.⁶

A csoportok egy referenciacsoport alapján értékelik önmagukat, amelynek a viszonylagos pozíciója hasonló, vagy kicsit magasabb.⁷ Minden csoport igyekszik pozitív irányban megkülönböztetni magát másoktól – vagyis nemcsak különbözőnek kell lenni, hanem jobbnak is.⁸ Amikor a referenciacsoport magasabb pozíciót foglal el a csoportazonosság szempontjából

⁴ A szociális identitáselméletet megalapozó munkák közül kiemelem a következőket: Henri Tajfel: "The Psychological Structure of Intergroup Relations," in Tajfel (szerk.): *Differentiation between Social Groups: Studies in the Social Psychology of Intergroup Relations* (London: Academic Press, 1978); Henri Tajfel és John C. Turner: "An Integrative Theory of Intergroup Conflict," in William G. Austin és Stephen Worchel (szerk.): *The Social Psychology of Intergroup Relations* (Monterey, Ca.: Brooks/Cole, 1979), pp. 33-47; Henri Tajfel: *Social Identity and Intergroup Relations* (Cambridge, England: Cambridge University Press, 1982); Ad F.M. Van Knippenberg: "Intergroup Differences in Group Perceptions," in Henri Tajfel (szerk.): *The Social Dimension: European Developments in Social Psychology*, 2. évfolyam (Cambridge: Cambridge University Press, 1984); Michael A. Hogg és Dominic Abrams: *Social Identifications: A Social Psychology of Intergroup Relations and Group Processes* (London: Routledge, 1988).

⁵ Jonathan H. Turner: "The State of Theorizing in Sociological Social Psychology: A Grand Theorist's View," in Peter J. Burke (szerk.): *Contemporary Social Psychological Theories* (Stanford: Stanford University Press, 2006), p. 359.

⁶ Tajfel: "The Psychological Structure of Intergroup Relations," pp. 63-64; and Tajfel és Turner: "An Integrative Theory of Intergroup Conflict," p. 40.

⁷ Rupert Brown és Gabi Haeger: "Compared to What?" Comparison Choice in an International Context," *European Journal of Social Psychology*, 29. évfolyam, 1. szám (1999. február), pp. 31-42.

⁸ Tajfel: "The Psychological Structure of Intergroup Relations," pp. 83-86.

fontos kritériumok tekintetében, a csoport dönthet úgy, hogy identitáskezelő stratégiát alkalmaz – a társadalmi mobilitás, a társadalmi verseny, vagy a társadalmi kreativitás stratégiáját. A csoportok úgy tudnak javítani pozíciójukon, ha versenybe kezdenek egy magasabb státuszú csoporttal és megvívják vele a dominanciáért, vagy saját kiválóságukat egy más területen alapozzák meg, ahol nem kell versengeni a domináns csoporttal.⁹ Az államok hasonlóképpen tudják javítani saját viszonylagos helyzetüket: másolhatják a fejlettebb államokat, megpróbálhatnak versenyre kelni a magasabb státuszú állammal az államok pozícióját meghatározó, meglévő értékelési kritériumok alapján, vagy új küzdőteret keresnek maguknak, ahol magasabb pozíciót érhetnek el.

Ha a magasabb státuszúnak tartott csoportok határai átjárhatóak, az alacsonyabb státuszú csoport elfogadhatja az elitcsoport normáit, hogy bebocsáttatást nyerjen – ez a *társadalmi mobilitás* stratégiája.¹⁰ Államok esetében ez azt jelenti, hogy az adott ország elfogadja és magáévá teszi a domináns államok értékeit és gyakorlatát. A hidegháború óta a közép-, és kelet-európai országok átvették a kapitalizmust és a politikai reformokat, hogy bekerülhessenek az Észak-Atlanti Szerződés Szervezetébe (a NATO-ba) és az Európai Unióba (EU), mivel ezek a szervezetek jelentették számukra a Nyugathoz tartozás identitását.¹¹ A társadalmi mobilitás stratégiájával azonban az a gond, hogy szembemegy a diplomáciai autonómiával, és azzal a kockázattal jár, hogy az ország elveszíti saját megkülönböztető identitását, és bizonyos mértékig

⁹ Tajfel és Turner: "An Integrative Theory of Intergroup Conflict."

¹⁰ Tajfel: "The Psychological Structure of Intergroup Relations," pp. 93-94; valamint Naomi Ellemers, Ad van Knippenberg és Henk Wilke: "The Influence of Permeability of Group Boundaries and Stability of Group Status on Strategies of Individual Mobility and Social Change," *British Journal of Social Psychology*, 29. évfolyam, 3. szám (1990. szeptember), pp. 233-246.

¹¹ Judith G. Kelley: *Ethnic Politics in Europe: The Power of Norms and Incentives* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2004).

megalázó, gyámkodó kapcsolatba kerül.¹² A folyamatot jól illusztrálja a belföldi vitákban igen népszerű téma, Oroszország külpolitikai célkitűzései. Oroszország Putyin vezetése alatt nem volt hajlandó “Európa második Lengyelországa” lenni, nem akarta követni a feltörekvő regionális erő példáját, aki kiválóan magáévá tette a társadalmi mobilitás stratégiáját. Oroszország továbbra is nagyhatalom kívánt maradni, aki markánsan kijelöli saját helyét a globális kérdésekben, és megvédi jól elkülöníthető civilizációs identitását.¹³

Amennyiben az elitcsoportok határai nem átjárhatók, az alacsonyabb státuszú csoport a *társadalmi verseny* stratégiáját alkalmazva is próbálhat egyenlő, vagy magasabb helyzetet elérni.¹⁴ A társadalmi verseny során az illető ország igyekszik felülmúlni a másik államot a rangsorolás már elfogadott értékmérő területein.¹⁵ A nemzetközi kapcsolatokban ezt a stratégiát általában a már elismert, illetve a feltörekvő nagyhatalmak közötti magatartással szokták azonosítani. A társadalmi verseny stratégiáját jelzi például a fegyverkezési verseny, a befolyási területekkel kapcsolatos rivalizálás, a katonai erődemonstráció, a katonai beavatkozás egy kisebb hatalommal szemben, illetve a gáncsoskodás, amikor az illető ország kooperatív erőfeszítéseket rendre megakadályozó magatartása megghiúsítja a többiek együttműködését.

A társadalmi csoportokban ugyanakkor nem kötelező vetélkedni a magasabb státusz eléréseért. A *társadalmi kreativitás*, vagyis a SIT által kidolgozott harmadik stratégiatípus segítségével az alacsonyabb státuszú csoport igyekszik önmagát pozitív értékmérők szerint

¹² R. P. Dore: “The Prestige Factor in International Affairs,” *International Affairs*, 51. évfolyam, 2. szám (1975. április), pp. 190-207.

¹³ Hill és Gaddy: *Mr. Putin*, 326-328; Lo, *Russia and the New World Disorder*, 43.

¹⁴ Naomi Ellemers: “The Influence of Socio-structural Variables on Identity Management Strategies,” *European Review of Social Psychology*, 4. évfolyam, 1. szám (1993), pp. 27-57.

¹⁵ John C. Turner: “Social Comparison and Social Identity: Some Prospects for Intergroup Behavior,” *European Journal of Social Psychology*, 5. évfolyam, 1. szám (1975. március), pp. 5-34.

megkülönböztetni a többi csoporttól úgy, hogy “újradefiniálja, illetve megváltoztatja az összehasonlítási szituáció egyes elemeit.”¹⁶ Ezt megteheti például úgy, hogy átkeretezi a negatív jellemvonásokat pozitívvá (mint ahogy történt ez az 1960-as évekbeli fekete-amerikai polgárjogi szlogen, a “Black is beautiful” (A fekete szép) esetében), vagy olyan új értékmérőt keres, ahol az ő csoportja magasabb helyzetet érhet el.¹⁷ Kiváló példa erre, hogy bár a maoisták elsősorban a konfucianizmust okolták Kína társadalmi és gazdasági elmaradottsága miatt, a jelenlegi kínai rezsim éppen arra használja a hagyományos kínai gondolkodásmódot, hogy növelje Kína “puha hatalmát”.¹⁸ 2004 óta Kína több száz konfuciánus intézetet alapított számos különböző országban, hogy a kínai nyelvet és kultúrát népszerűsítse.¹⁹ Ugyanígy Kína tizenkilencedik századi “önerősítői” is átvették a mottót, hogy “a kínai tanulás a lényegre vonatkozik, míg a nyugati tanulás a gyakorlati felhasználásra (ez utóbbit általában *ti-yong*nak rövidítik)”. A mondás arra utal, hogy a hagyományos kínai kultúrának vannak értékes tulajdonságai, még akkor is, ha technológia és katonai erő tekintetében a Nyugat megelőzte őket.²⁰ A lassabban fejlődő országok gyakran olyan ideológiát dolgoznak ki, amely azt mutatja be, hogy az ő hagyományos kultúrájuk milyen nagyra értékeli a spirituális, közösségi értékeket és az igazságot, és ebben a tekintetben a

¹⁶ Henri Tajfel és John C. Turner: “The Social Identity Theory of Intergroup Behavior, in Stephen Worchel és William G. Austin (szerk.): *Psychology of Intergroup Relations* (Second Edition, Chicago: Nelson –Hall, 1985), 19.

¹⁷ Gérard Lemaine: “Social Differentiation and Social Originality,” *European Journal of Social Psychology*, 4. évfolyam, 1. szám (1974. március), pp. 17-52.

¹⁸ Peter Hays Gries: “Identity and Conflict in Sino-American Relations,” in Alastair Iain Johnston és Robert S. Ross (szerk.): *New Directions in the Study of China’s Foreign Policy* (Stanford, Calif.: Stanford University Press, 2006), p. 325.

¹⁹ Yongjin Zhang: “The Discourse of China’s Soft Power and its Discontents,” in Mingjiang Li (szerk.): *Soft Power: China’s Emerging Strategy in International Politics* (Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 2009), 51, 60n.

²⁰ Kenneth Lieberthal: *Governing China: From Revolution Through Reform* (New York: W.W. Norton, 2004), 24-26; valamint Joseph Fewsmith: “The Dengist Reforms in Historical Perspective,” in *Elite Politics in Contemporary China* (Armonk, NY: M. E. Sharpe, 2001), 20-21.

nyugati racionalizmus, individualizmus és materializmus fölé helyezhető. Ezt az ideológiát példázza a német romantikus konzervativizmus, a tizenkilencedik századi orosz szlavofil ideológia, valamint az orosz értelmiségi gondolkodás eurázsiai vonulata.²¹ Hogy egy időben hozzánk közelebbi példát is hozunk: a kelet-ázsiai elit a “Történelem vége?” Fukuyama-elmélettel szemben az “ázsiai értékek” fogalmával lépett elő – hangsúlyozva, hogy az ázsiai társadalmak harmonikusabbak, rendezettebbek, és közösségibb jellegűek, mint a liberális Nyugat.²²

Az alacsonyabb státuszú csoport tehát alternatív értékmérők segítségével is azonosíthatja magát, például mondhatja, hogy “az ő csoportjuk jobban érvel, de a mienk sokkal kreatívabb.”²³ A társadalmi kreativitás stratégiája tehát feljogosíthat egy államot arra, hogy más értékmérők szerint próbáljon nagyobb presztízst szerezni. Ilyen lehet például egy kísérleti modell, kultúra vagy új normarendszer. A társadalmi versennyel szemben a társadalmi kreativitás nem próbálja meg felborítani a státuszok hierarchiáját, hanem igyekszik a saját kritériumrendszere szerint előbbre sorolódni. Például, az európaiak az Európai Uniót egyfajta “normatív erőnek” tekintették és tekintik, amelynek lényege a demokrácia, a béke, a jog és az emberi jogok feltételrendszerének támogatása a bővítési és fejlesztési politikában is, szemben például az

²¹ Andrzej Walicki: *The Slavophile Controversy: History of a Conservative Utopia in Nineteenth-Century Russian Thought*, angolra fordította: Hilda Andrews-Rusiecka (Notre Dame, Ind.: University of Notre Dame Press, 1989), 166; Tim McDaniel: *The Agony of the Russian Idea* (Princeton: Princeton University Press, 1996), 24-25, 44; Dmitry Shlapentokh: “Dugin Eurasianism: A Window on the Minds of the Russian Elite or an Intellectual Ploy?” *Studies in East European Thought*, 59. évfolyam, 3. szám (2007. szeptember), pp. 215-236.

²² Fareed Zakaria: “A Conversation with Lee Kuan Yew,” *Foreign Affairs* (1994. március-április)

²³ Rupert J. Brown és Gordon F. Ross: “The Battle for Acceptance: An Investigation into the Dynamics of Intergroup Behaviour,” in Tajfel (szerk.): *Social Identity and Intergroup Relations* (Cambridge: Cambridge University Press, 1982), 155-78.

Egyesült Államok által gyakorolt “kemény erő” politikájával.²⁴ Egy másik példa: az 1995-96-os tajvan-szorosi válságban Kína a “felelős nagyhatalom” státuszát igyekezett kialakítani. Kína új nagy stratégiája vezetett ahhoz, hogy “stratégiai partnerség” alakulhasson az összes nagyhatalom részvételével, létrejőjenek a többoldalú intézmények, továbbra is ragaszkodjanak az országok a fegyverkorlátozási szerződésekhez, és a regionális gazdasági együttműködés a későbbiekben is támogatást élvezzen.²⁵ Peking erőfeszítéseit egy olyan felelős nagyhatalom lépéseinek tekinthetjük, amely képes volt elnyerni a többi állam bizalmát, egyben megerősítette Kína globális helyzetét.²⁶ Számos jele lehet annak, hogy egy ország a társadalmi kreativitás stratégiáját követi: például új nemzetközi normákat, rezsimeket, intézményeket, vagy egy új, kísérleti modellt szorgalmaz. A társadalmi kreativitás lényege, hogy sikerrel járjon a pozitív megkülönböztető jegyek megerősítése, miközben hangsúlyozódnak az ország egyedi értékei és hozzájárulása a közösséghez. A társadalmi kreativitás megjelenhet nagyobb diplomáciai kezdeményezésekben, vagy karizmatikus vezetők tevékenységében is, mint ahogy láttuk ezt például Nehru, de Gaulle, Gorbacsov, vagy - időben hozzánk közelebb -, a brazil Lula és a török Erdogan esetében.

A társadalmi kreativitás a társadalmi mobilitáshoz hasonlóan felhívja a domináns csoportot arra, hogy ismerje el az illető ország helyzetét. Ha a magasabb státuszú csoport nem hajlandó elismerni a másik csoport erőfeszítéseit a társadalmi kreativitás stratégiájában, az tiszteletlenségre utal, és így a másik csoport méltóságán és presztízsén okozott csorba

²⁴ I. Manners: “Normative Power Europe: A Contradiction in Terms?” *Journal of Common Market Studies*, 29. évfolyam, 2. szám (2002), pp. 235-58.

²⁵ Avery Goldstein: *Rising to the Challenge: China's Grand Strategy and International Security* (Stanford: Stanford University Press, 2005), 6. fejezet

²⁶ David Shambaugh: “China Engages Asia: Reshaping the Regional Order,” *International Security*, 29. évfolyam, 3. szám (2004/2005 tél), pp. 64-99.

valószínűleg visszatetszést vált ki.²⁷ A magasabb státuszú csoport sokkal inkább hajlandó lesz a nála gyengébb csoport erőfeszítéseit elismerni, ha meg van győződve arról, hogy saját pozíciója legitim és biztos.²⁸

A fent leírt tipológia segíthet elmagyarázni a hidegháborút követő időszak magyar külpolitikájának változásait, és azt is, hogy miért választott az ország újat az alternatív nemzetközi identások közül. A társadalmi mobilitás, a társadalmi verseny és a társadalmi kreativitás olyan ideáltípusok, amelyek segítségével jobban felszínre hozható és így könnyebben megérthető a háttérben működő ok-okozati logika és a viselkedési implikációk. Előfordul, hogy egy ország több stratégiatípus többféle elemét kombinálja stratégiájában. Minden egyes országnak megvannak a maga saját dinamizmusai, a hajtóerők, amelyek megkülönböztetik másoktól. Mindettől függetlenül lényeges, hogy a társadalmi mobilitás stratégiájából egyenesen következik a konformitás, a már elfogadott, elismert hatalmaknak való megfelelni vágyás. A társadalmi verseny stratégiájához hozzátartozik a vetélkedés és az obstrukció, ezzel szemben a társadalmi kreativitás lényege, hogy úgy tudjon az adott ország pozitív képet kialakítani magáról, hogy közben megőrzi jól megkülönböztethető identitásjellemzőit is.

²⁷ Tajfel: "The Psychological Structure of Intergroup Relations," pp. 96-97; valamint Rupert J. Brown és Gordon F. Ross: "The Battle for Acceptance: An Investigation into the Dynamics of Intergroup Behavior," in Tajfel: *Social Identity and Intergroup Relations*, pp. 155-178; Wolf: "Respect and Disrespect in International Politics."

²⁸ Itesh Sachdev és Richard Y. Bourhis: "Power and Status Differentials in Minority and Majority Intergroup Relations," *European Journal of Social Psychology*, 21. évfolyam, 1. szám (1991. január), pp. 1-24.

MAGYARORSZÁG IDENTITÁSKERESÉSE A HIDEGHÁBORÚT KÖVETŐ IDŐSZAKBAN

Magyarország történelmi identitása és a Nyugat

Amióta a magyar törzsek i.sz. 1000-ben felvették a kereszténységet, a magyarok nemzetközi identitása szempontjából létfontosságú volt a nyugat-barát orientáció. Magyarország biztonsága és nemzetközi helyzete attól függött, hogy sikerül-e szövetséget kötni a gazdagabb nyugati és északi szomszédokkal. Az Aranybulla 1222-es elfogadása – vagyis Európa szárazföldi részének első alkotmánya – jól mutatta Magyarország politikai és jogi vívmányainak magas szintjét. Magyarország státusza fejlett, szuverén európai hatalomként ugyanakkor drámai módon visszaesett a brutális mongol és török hódítások idején, a tizenharmadik, majd a tizenhatodik században. A magyarok dicsőséges pillanatait elhomályosították a nemzeti tragédiák, például az 1526-os mohácsi csata pusztító vérvesztése, ami után a Magyar Királyság török uralom alá került. Amikor a tizenhetedik század végén a törököket sikerült kiűzni az országból, Magyarország a Habsburg Birodalom fennhatósága alá került.

A magyar történelmi narratíva elsősorban a veszteségre és az inzultusra fókuszál, és felemlegeti azokat az alkalmakat, amikor az országot a Nyugat nem vette kellően figyelembe, magára hagyta, elárulta, vagy jogtalanul büntette.²⁹ Amikor a Habsburg Birodalommal szemben vívott 1848-49-es magyar forradalom során kikiáltották a független magyar államot, a nyugati hatalmak úgy döntöttek, nem fogják anyagilag támogatni a forradalomból sarjadzott magyar szabadságharcot. Ennek eredményeképp Magyarország a függetlenség helyett be kellett érje azzal, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia kisebbik partnere legyen. Magyarország csak az I.

²⁹ Marác László: "Pressing the Reset Button on US-Hungary Relations," in Giles Scott-Smith (szerk.): *Cite europeenne/European Policy, Volume 50: Obama, US Politics, and Transatlantic Relations: Change or Continuity* (Brussels, Belgium: Peter Lang AG, 2012), 170-171.

világháború után nyerte el teljes függetlenségét, ám ezért hatalmas árat kellett fizetnie. Az 1920-ban megkötött trianoni békeszerződés, amit Franciaország és Anglia egyfajta büntetésképp rótt az országra azért, mert az I. világháborúban a vesztes oldalon állt, azt hozta magával, hogy Magyarországnak fel kellett adnia területének kétharmad részét, és a háború előtti lakosságának több mint fele Csehszlovákiához, Romániához, Jugoszláviához, Ausztriához és Olaszországhoz került (ezeken a területeken 3,5 millió magyar etnikumú lakosság élt, történelmi magyar falvakban, ők egyszer csak az ország határain kívül találták magukat). A szerződés drasztikusan lefokozta Magyarország státuszát és európai befolyását. Az országot a két háború között az ellenséges “kisantant” (Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia) vette körbe, így kevés esélye nyílt független külpolitikát folytatni.³⁰ Míg Magyarországnak nyilvánvalóan volt szava és jelentősége az 1914 előtti európai politikában, Trianon után egyértelműen megváltozott ez a helyzet.³¹

E nemzeti megaláztatással szembeni ellenérzés nyilvánult meg a revizionista igényekben, melyek szerint újra át kell tekinteni a Nemzetek Szövetségének feltételeit, valamint a nép Trianonnal kapcsolatos reakcióiban (a két háború között a magyar diákok minden tanítási nap elején elkántálták a “*Nem, nem, soha!*” mondatot). A “történelmi területek” visszaszerzésére irányuló eltökéltség fontos tényezőnek bizonyult Magyarország végzetes döntésében, hogy a Tengelyhatalmakkal szövetséget kötve a II. világháborúban ismét a vesztesek oldalára álljon a történelemben.³² Magyarország részt vett Jugoszlávia és a Szovjetunió 1941-es

³⁰ Jeszenszky Géza: “Hungary’s Foreign Policy Dilemmas After Regaining Sovereignty,” *Society and Economy*, 29. évfolyam, 2007, 1. szám: 44.

³¹ James Traub: “Hungary’s 500-Year-Old Victim Complex,” *Foreign Policy*, 2015. október 28.

³² Lonnie R. Johnson: *Central Europe: Enemies, Neighbors, Friends* (Oxford: Oxford University Press, 1996); Federigo Argentieri: “Hungary: From Postcommunism to Populist Nationalism,” in Sharon L. Wolchik and Jane Leftwich Curry (szerk.): *Central and East European Politics. From Communism to Democracy* (Lanham: Roman and Littlefield, 2015), 295.

megtámadásában, és felelős volt több mint félmillió zsidó deportálásáért és elpusztításáért. 1945 februárjában a Nyugat a jaltai konferencián ismét “megbüntette” a magyarokat, és a szovjet befolyási területhez csatolta az országot. A Nyugat belement a keményvonalas sztálinista rezsim bevezetésébe az 1940-es évek végén, és az 1956-os magyar felkelés brutális szovjet eltiprását is tétlenül nézte.³³

Bár Magyarország az 1956-os forradalom bukását követően is a szovjet birodalom része maradt, sikerült független gazdasági és politikai kísérleti teret kifaragnia magának – ez igen ritka teljesítménynek számított a kommunista blokkban. 1968-ban a Kádár János elnökségével fémjelzett magyar vezetőség meghirdette az új gazdasági mechanizmust, amelynek lényege a piacorientált, decentralizálásra törekvő reformok voltak. Ezzel a gazdaságpolitikával jelentősen javította az emberek életszínvonalát, és viszonylagos szabad kormányzást, fogyasztói jellegű gazdaságot épített ki, amelyhez hasonló sem volt a szovjet szocialista tábor tagjai között. Magyarország megnyitotta kapuit a külföldi befektetések és kölcsönök előtt. Az 1960-as évek közepétől kezdve az “aki nincs ellenünk, az velünk van” kádári elvet követve, Magyarország politikai rendszere következetesen kevésbé elnyomó, és jóval elfogadóbb volt, mint más kommunista rezsimek.³⁴ Magyarország sikeresen integrálta a tervgazdaságot és a piacokat (ezt a politikát nevezték tréfásan “gulyáskommunizmusnak”), és ez útmutató inspirációul szolgált

³³ Charles Gati: *Failed Illusions. Moscow, Washington, Budapest, and the 1956 Hungarian Revolt* (Washington DC: Woodrow Wilson Center Press, 2006). Magyarul: Charles Gati: *Vesztett Illúziók. Moszkva, Washington, Budapest és az 1956-os forradalom* (Budapest: Osiris Kiadó, 2006).

³⁴ Argenterieri: “Hungary: From Postcommunism to Populist Nationalism,” 293, 299.

például a kínai piacorientált reformoknak, melyeket Teng Hsziao-Ping és követői vezettek be Kínában az 1970-es évek végén.³⁵

A kommunista uralom végét követően Magyarország legfontosabb célja volt, hogy csatlakozzon a Nyugathoz és megfeleljen a legfontosabb nyugati intézmények által felállított tagsági kritériumoknak.³⁶ 1996-ban belépett az OECD-be, 1999-ben NATO-taggá vált, míg az EU-tagországok közé 2004-ben vették fel. Magyarország külügyminisztere, Martonyi János Magyarország csatlakozását az európai intézményekhez “hazatérésként” értékelte: “hazatérés a családhhoz, amelyből oly hosszú ideig erőszakkal száműzve volt”³⁷ Az 1990-es évek elején Magyarország a visegrádi együttműködési keretek megalapozását szorgalmazta (Visegrádi Csoport, vagy V4-ek csoportja), mivel ők “társaink a történelmi keserűségben” (a V4-ek tagja még Lengyelország, a Cseh Köztársaság és Szlovákia). A V4 csoport lényege, hogy megelőzze a közép-európai országok közötti vetélkedést, ezáltal biztosíthassa a térség stabilitását.³⁸ Bár Magyarországnak nem sikerült teljesítenie a NATO kritériumát, amely szerint legalább a GDP 2 százalékát a védelemre kell költenie, összességében mégis aktív tagja lett úgy a NATO-nak, mint az EU-nak, és számos békemisszióban vett részt. A legtöbb NATO tagországhoz hasonlóan, Magyarország is úgy pozicionálta magát, mint hűséges “atlantista”, vagyis szoros együttműködést támogat az Egyesült Államokkal biztonsági, gazdasági és politikai kérdésekben.³⁹ Az USA és Magyarország együttműködése szoros és sikeres volt például a

³⁵ Joseph Fewsmith: *Dilemmas of Reform in China. Political Conflict and Economic Debate* (Armonk, N.Y.: M.E. Sharpe, 1994); Sun Yan: *The Chinese Reassessment of Socialism, 1976-1992* (Princeton, NJ: Princeton University Press, 1995).

³⁶ Gazdag és Kiss: “Foreign Policy,” 114.

³⁷ Martonyi János: “Europe, Central Europe and Hungary: 2014, a Year of Anniversaries,” *Europe-Asia Studies*, 66. évfolyam, 3. szám, 2014. május: 361

³⁸ Jeszenszky: “Hungary’s Foreign Policy Dilemmas,” 48-49.

³⁹ Katarzyna Pisarska: “From Great Atlanticists to Great Europeans? The Impact of Obama’s Foreign Policy in Central Europe,” in Giles Scott-Smith (szerk.): *Cite europeenne/European*

törvények betartatásának területén. Megalapították a Nemzetközi Rendészeti Akadémiát (ILEA), ahol a Kelet-Európából és az eurázsiai szovjet utódállamokból érkező rendőrtisztek kaptak kiképzést a nemzetközi szervezett bűnözéssel szembeni küzdelemre.⁴⁰ Magyarország az Egyesült Államokat támogatta az Irak elleni háború kérdésében, amikor belépett a 'Hajlandók Koalíciójába' (Coalition of the Willing), szembeszállva Franciaország és Németország véleményével. 2003 januárjában egyike volt a "Nyolcak Levele" aláíróinak, amely teljes támogatást biztosított az amerikai beavatkozás számára.⁴¹ Magyarország Különleges Műveleti Alakulatai sokban segítettek az Afganisztánban működő Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők (ISAF) tevékenységét úgy katonai, mint újjáépítési céllal.⁴²

A társadalmi mobilitás korlátai

Magyarország kezdeti eufóriáját az "Európába való hazatéréssel" kapcsolatban, valamint a társadalmi mobilitás stratégiájának alkalmazásában megtörte a lakosság általános elégedetlensége az 1990-es években, amikor a demokráciára és a piacgazdaságra történő átmenet az emberek tudatában azonosult a hatalmas munkanélküliséggel és az egyre növekvő társadalmi egyenlőtlenséggel. Bár Magyarország elkerülte az ún. "sokkterápia" teljes fájdalmát, a magyarok, akik a korábbi szovjet blokkban elérhető legmagasabb életszínvonalhoz szoktak hozzá, most igencsak megéreztek a szocialista jóléti állam lebontásának következményeit. A globális pénzügyi válság és a magyar szocialista kormány felelőlen gazdaságpolitikája

Policy, Volume 50: Obama, US Politics, and Transatlantic Relations: Change or Continuity (Brussels, Belgium: Peter Lang AG, 2012), 153-168.

⁴⁰ Eleni Kounalakis: *Madam Ambassador: Three Years of Diplomacy, Dinner Parties, and Democracy in Budapest*, (New York: The New Press, 2015), 166. Magyarul: Eleni Kounalakis: *Nagykövet asszony – Három év diplomácia, díszvacsorák és demokrácia Budapesten*, (Budapest: Kossuth Kiadó, 2015).

⁴¹ Marác: "Pressing the Reset Button," 172-173.

⁴² Wagner Péter és Marton Péter: "The Hungarian Military and the War on Terror," *The Polish Quarterly of International Affairs*, 2. szám, 2014: 107-120.

gyakorlatilag a pénzügyi összeomlás szélére juttatta az országot 2009-ben. A Pew Research Center által 2009 őszén készített felmérés szerint a magyarok 72 százaléka vélte úgy, hogy gazdaságilag jobban élt a szocializmus idején.⁴³ A közvéleményt emellett igen kiábrándította az átmenetet jellemző korrupció, ami például a magyar gazdaság nyereségesebben működő részeinek privatizációját jelentette a korábbi szocialista *nómenklatúra* vezényletével. Nem kis visszatetszést keltettek a nagy külföldi cégek, amelyeket az ország kirablásával vádoltak. Amikor 2006-ban kiszivárgott a sajtóban, hogy Gyurcsány miniszterelnök szocialista kormánya rendszeresen valótlan gazdasági adatokat közölt, hogy leplezze a tényt, miszerint az ország költségvetési hiánya 10 százalékon áll, a “dühös és elkeseredett választók” zavargásokat indítottak. Ezek vezettek végül Gyurcsány 2009-es lemondásához, valamint ahhoz, hogy pártja a 2010-es választásokon hatalmas vereséget szenvedett.⁴⁴ “Közép-Európában, különösen pedig Magyarországon, ahol a hidegháború alatt igen nagy volt a lelkesedés a Nyugat iránt, a kapitalizmusba vetett hit csaknem teljesen elpárolgott, mivel az életszínvonal és az életminőség különbsége Európa nyugati és keleti fele között alig csökkent valamit a berlini fal leomlása óta... a huszonöt évvel korábbi állapothoz képest most igen kevesen hisznek a fényes jövőben, még kevesebben az európai intézményekben, vagy a közös valutában” – panaszkolt írásában 2015 elején Jeszenszky Géza, aki 1990-1994 között Magyarország külügyminisztere volt.⁴⁵

Bár önmagában meglepő a tény, hogy ilyen érzések jelennek meg Közép-Európában, hiszen e térség az általános vélekedés szerint megváltani hivatott a világot Francis Fukuyama híres “A történelem vége?”-jóslatától⁴⁶, a magyarok csalódása a nyugati fejlődési modellben

⁴³ Kounalakis: *Madam Ambassador*, 118. Magyarul: Kounalakis: *Nagykövet asszony*,

⁴⁴ Argentiéri: “Hungary: From Postcommunism to Populist Nationalism,” 305-307.

⁴⁵ Jeszenszky Géza: “Central Europe in the New World Disorder,” *Hungarian Review*, 2015. január 13.

⁴⁶ Mungiu-Pippidi: “The Splintering of Postcommunist Europe,”: 88.

korántsem egyedüli jelenség. Az 1990-es évek vége óta az átmeneti gazdaságok gyenge fejlődési adataival szembeni elégedetlenség - különös tekintettel a szovjet utódállamokra -, valamint a gyenge és betegeskedő államok okozta aggodalom többször felvetette már a kormányzati kapacitás, az intézményi minőség és az államépítés kérdését úgy akadémikus, mint politikai vitákban. E véleménycserékben egyre komolyabb támadások érték a neoklasszikus gazdasági ortodoxiát.⁴⁷ Negyedszázaddal a "Történelem vége?" tanulmányának megjelenése után maga Fukuyama is lehangolónak találta a demokrácia teljesítményét a világban. Véleménye szerint, "a legutóbbi demokratizációs átmenetek Achilles-sarkának bizonyult a tény, hogy nem sikerült modern, jó kormányzással rendelkező államokat létrehozni ... így a demokráciák nem tudtak lépést tartani a lakosság felől érkező nyomással, amely magasabb minőségű kormány szolgáltatásokat követelt. Ez vezethetett el odáig, hogy maga a demokrácia vált hiteltelenné. Érdekes módon, ennek ellentéte is igaz: azok a tekintélyelvű országok – például Kína és Szingapúr -, amelyek képesek voltak ilyen szolgáltatásokat nyújtani, a világ sok részében sikeresen növelték presztízsüket a demokráciával szemben."⁴⁸

Magyarország társadalmi mobilitását még körülményesebbé tette a régi keletű függés Oroszországtól, hiszen az ország földgáz importjának jó része Oroszorszából jön. A magyar külpolitikát tehát jelentősen befolyásolta Oroszország egyre növekvő asszertivitása a korábbi szovjet területeken, és annak kihatása az európai energiapolitikára. Medgyessy Péter és Gyurcsány Ferenc szocialista kormányai úgy válaszoltak Moszkva egyre növekvő befolyására és

⁴⁷ Többek között lásd: Francis Fukuyama: "The Imperative of State-Building" *Journal of Democracy*, 15. évfolyam, 2. szám (2004. április): 17—31, valamint Francis Fukuyama: *State-Building: Governance and World Order in the 21st Century* (Cornell University Press, 2004). Magyarul: Francis Fukuyama: *Államépítés - Kormányzás és világrend a 21. században* (Budapest: Századvég Politikai Iskola Alapítvány, 2005).

⁴⁸ Francis Fukuyama: "Why is Democracy Performing So Poorly?" *Journal of Democracy*, 26. évfolyam, 1. szám (2015. január): 12.

hatalmára, hogy felújították a korábbi hagyományos gazdasági kötelékeket Oroszországgal, és látszólag beleegyeztek Moszkva azon kérésébe, hogy Magyarországból az orosz gáz egyik legnagyobb tárnzit-, és elosztóállamása váljék Közép-Európában. Az ország egyben a Déli Áramlat és a Kék Áramlat (Nabucco) gázvezetékek megépítésének kulcstámogatója is volt.⁴⁹ Számos kritika érte a magyar vezetést az Oroszországhoz való alkalmazkodás miatt, elősorban azért, mert így az ország sérülékennyé vált az orosz politikai nyomással szemben, és aláásta Európa energia-diverzifikációt célzó terveit. Ehelyett Oroszország próbálkozásait segítve szinte bátorította az orosz vezetést, hogy újra kialakítsa saját „különlegesen fontos területeit” a korábban szovjet befolyású övezetben. Például, Magyarország az oroszbarát Viktor Janukovics elnököt támogatta a 2005-ös ukrán elnökválasztások során, és nem volt hajlandó elítélni Oroszország katonai akcióit a 2008-as orosz-grúz háborúban.⁵⁰

Magyarország társadalmi mobilitás-stratégiáját kikezdte az euróval szembeni szkeptizmus is, amely elsősorban az euróválság fájdalomából fakad; valamint abból, hogy egyre nyilvánvalóbbá vált: az Európai Unió képtelen hatékony döntéseket hozni annak érdekében, hogy helyreállítsa az európai gazdasági növekedést. Ráadásul a válság aláásta az országok globális hierarchiájának stabilitását és jogosságát is. Wall Street szerepe a pénzügyi válság kialakulásában, és a látszólag erőtlen amerikai pénzügyi szabályozás fenyegetést jelentett az Egyesült Államok, mint globális pénzügyi vezető szerepére, és a liberális kapitalista modellre egyaránt. E tényezők jelentősen hozzájárultak ahhoz a széleskörben elterjedt nézethez, hogy az Egyesült Államok valójában egy hanyatlóban lévő hatalom.⁵¹

⁴⁹ Orbán Anita: *Power, Energy, and the New Russian Imperialism*, (Westport: Praeger, 2008)

⁵⁰ Marác: "Pressing the Reset Button," 172-176.

⁵¹ Stephen M. Walt: "The End of the American Era," *The National Interest*, (2011. november-december): 6-16; Christopher Layne: "This Time It's Real: The End of Unipolarity and *Pax Americana*," *International Studies Quarterly*, 56. évfolyam, 1. szám, 2012, pp. 203-213.

Végezetül a társadalmi mobilitás stratégiáját szétzúzta a 2009 februárjában beiktatott Obama-adminisztráció igyekezete is, hogy „visszaállítsa” a kapcsolatokat Oroszországgal. A „visszaállítás” azt jelentette, hogy az Obama-adminisztráció kiiktatta Bush elnök külpolitikájából azokat a vonatkozásokat, amelyek ellen Oroszország leginkább tiltakozott; ilyen volt például a korábbi szovjet befolyású területek országainak megkörményezése, valamint a rakéta-, és radartelepítés a korábbi Varsói Szerződés tagországaiban. 2009 szeptemberében az Obama-vezetés úgy döntött, hogy Moszkva számára legirritálóbb kérdések egyik régóta halogatott ügyét — amerikai védelmi rakétarendszerek telepítését Lengyelországba és a Cseh Köztársaságba — hátrébb sorolja, és helyette egy négy lépcsős rendszert léptet életbe, melynek első fázisa az volt, hogy iráni rakétákra irányított kisebb rakétaelfogó egységeket állomásoztat az anyahajókon.⁵² Magyarországnak nem volt szerepe a rakétavédelmi projektben, mégis szerves része volt a rendszer által támogatott átfogó biztonsági rendszerben. Mivel az orosz kapcsolatok „visszaállítását” nem követte az, hogy Washington stratégiaileg megerősítse közép-európai partnereit, az Obama-kormány döntését Budapesten úgy értékelték, mint komoly fordulatot az USA politikájában, mindabban, ahogy az Egyesült Államok Kelet-Európát a szovjet blokk összeomlását követően kezelte. Mindez további aggodalmat váltott ki azzal kapcsolatban, hogy a transzatlanti szövetség vajon képes-e fellépni Oroszország egyre növekvő geopolitikai ambíciójával szemben. Végül is arra a következtetésre jutottak, hogy „Magyarország nem támaszkodhat kizárólag a legfontosabb stratégiai szövetségekre, az Egyesült Államokra és a NATO-ra.”⁵³

⁵² Peter Baker: “Obama Reshapes a Missile Shield to Blunt Tehran,” *The New York Times*, 2009. szeptember 18.

⁵³ Idézi Marác: “Pressing the Reset Button,” 177; Pisarska: “From Great Atlanticists to Great Europeans,” 159-160. A keleti nyitásról magyarul bővebben lásd: Becsey Zsolt: “A keleti nyitás súlya a magyar külgazdaságban”, *Polgári Szemle*, 10. évfolyam, 1-2. szám.

Megjelenik a társadalmi kreativitás stratégiája

A SIT terminológiája szerint az Orbán-koalíció próbálkozását Magyarország nemzetközi identitásának újrafogalmazására úgy értelmezhetjük, mint áttérést a társadalmi mobilitás stratégiájáról a társadalmi kreativitásra. Orbán Viktor szemében Magyarország identitásának alapkövei elsősorban a nemzeti szuverenitás, az erős és hatékony állam, a nemzeti büszkeség és méltóság, valamint a keresztény értékek és kulturális sajátosságok megerősítése. Amint azt a 2012 januárjában a magyarországi politikai reformok kapcsán zajló csípős hangulatú európai parlamenti vitában hangsúlyozta,

A mi eszméink keresztények, az egyéni felelősségre épülnek; a nemzeti érzést fontosnak tartjuk és pozitívnak; és a családot tekintjük a jövő alapjának. Lehet, hogy ezt nagyon sokan másképp gondolják, de ettől még ez egy európai álláspont. Lehet, hogy kisebbségben vagyunk vele Európában, de ettől ez az álláspont még európai álláspont, és nekünk szabad ezt a meggyőződést képviselni.⁵⁴

A liberális multikulturalizmus és a tömeges bevándorlás etnikai balkanizálódással fenyeget. „Nem akarunk tőlünk különböző tulajdonságokkal és háttérrel rendelkező jelentős kisebbséget látni magunk között, Magyarországot szeretnénk Magyarországgént megtartani” figyelmeztetett Orbán a *Charlie Hebdo* ellen elkövetett 2015-ös párizsi terrorista merényletek után.⁵⁵ 2015 őszén, a Szíriából érkező, egyre erősödő menekültválság kapcsán Magyarország szögesdrót tetejű kerítést épített a Szerbiával és Horvátországgal közös határvonalon (egyik

⁵⁴ Idézi Ablonczy Bálint: “The Struggle for Sovereignty,” in *The Second Term of Viktor Orban*, 61-62. A beszéd megtekinthető a következő URL-en:

<https://www.youtube.com/watch?v=vy80NMPfqq> Letöltve: 2016. április 7. 16:44

⁵⁵ Idézi Mitchell A. Orenstein, Krekó Péter és Juhász Attila: “The Hungarian Putin? Viktor Orban and the Kremlin Playbook,” *Foreign Affairs*, 2015. február 8. A nyilatkozat összefoglalója magyarul: http://hvg.hu/itthon/20150111_Orban_gazdasagi_bevandorloknak_nem_tudunk

Letöltve: 2016. április 7. 16:47

ország sem tagja a schengeni övezetnek), ezáltal a magyar határok megfelelő felhatalmazás nélküli átlépését bűncselekménnyé tette.⁵⁶

A magyar identitás újrafogalmazott változata az áldozatszerep érzését szólítja meg, és kifejezi a vágyat a magyar nagyság visszaállítására. Nagyon is árulkodó módon a Fidesz-vezette parlament első szavazása az volt, hogy törvényt fogadott el a Nemzeti Összetartozás Napjának bevezetéséről, amit minden év június 4-én, a trianoni békeszerződés aláírásának napján tartanak (ez az első hivatalos megemlékezés a trianoni szerződésről a II. világháború vége óta). A nemzeti tragédiáról való megemlékezés célja volt, hogy összehozza a magyarokat, ide értve a külföldön élő magyar származásúakat is. Ez utóbbiak nem sokkal a kormány működésének megkezdése után először kaphattak könnyített úton magyar állampolgárságot, és szavazhattak a magyarországi választásokon.⁵⁷ A 2011 áprilisában elfogadott új magyar Alaptörvény preambulumát sok kritika érte azért, hogy megpróbálja felmenteni az országot a magyar zsidóüldözés és zsidó holokauszt felelőssége alól, mivel kijelenti, hogy Magyarország 1944. március 19-én, Budapest német megszállásával elvesztette „önrendelkezését” (a megszállás egyfajta megtorlás volt azért, hogy Magyarország titkos béketárgyalásokat kezdett a szövetségesekkel). 2014-ben egy új szobrot emeltek a magyar Parlament épülete mellett, amely Magyarország 1944-es német megszállására emlékezik. A szobron Gábiel arkangyal látható (Magyarország képviselője), akit éppen gonosz módon megtámadni készül a Birodalmi Sas (a náci Németország). Az új „nemzeti narratíva” kulcsfontosságú üzenete, hogy Magyarország nem tekinthető sem a II. világháború bűnbakjának, sem vesztesének. Az ország a külföldi nagyhatalmak ártatlan áldozata. Orbán kormánya sokat investált a történelmi narratíva

⁵⁶ Fehér Margit: “Migrant Crisis Threatens Europe’s Stability, Hungary leader Warns,” *The Wall Street Journal*, 2015. szeptember 29.

⁵⁷ Kounalakis: *Madam Ambassador*, 85-86. Magyarul: Kounalakis: *Nagykövet asszony*,

népszerűsítésébe is, amely Magyarországot a muszlim hódítóktól megmentő keresztény erőnek mutatja be.⁵⁸

Orbán 2010-es, második hatalomra kerülése után szorgalmazta az európai integráció és a nemzeti önrendelkezés kapcsolatának újragondolását.⁵⁹ Magyarország nem tekintheti többé magát a nyugati tanítómesterek alkalmazkodó diákjának, hanem célszerű kivívnia valódi szuverenitását. „Nem lehetünk sikeresek, sőt, csak szolgák lehetünk a saját hazánkban, ha nincs meg a függetlenségünk. A nemzeti függetlenség... elemi, egzisztenciális érdekünk,” hangsúlyozta Orbán 2015-ös évértékelő beszédében.⁶⁰ 2010 után a magyar gazdasági vezetésben, a joggyakorlásban és a politikában bevezetett magyar reformok többrendbeli konfrontációhoz vezettek Brüsszellel; ezek hatására Orbán nyilvánosan a Gorbacsov előtti idők moszkvai diktátumaihoz hasonlította a brüsszeli direktívákat.⁶¹ “Üzenjünk Brüsszelnek: Tiszteletet a magyaroknak!” hirdették a FIDESZ plakátjai a 2014-es választási kampányban.⁶²

Orbán kormánya elutasította az EU megszorító intézkedésekre vonatkozó igényeit, amit az IMF, az EU és a Világbank közös, 25,1 milliárd dolláros mentőcsomagjának feltételéül szabott. A mentőcsomag célja lett volna, hogy megmentse az országot a fizetéseképtelenségtől,

⁵⁸ Traub: “Hungary’s 500-Year- Old Victim Complex”; Kounalakis, *Madam Ambassador*, 120-123, 239-240, magyarul: Kouanalakis: *Nagykövet asszony*,

⁵⁹ Gazdag és Kiss: “Foreign Policy,” 119-120.

⁶⁰ “The Next Years Will be About Hardworking People,” Viktor Orban’s State of the Nation Address, 2015. február 27, <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/the-next-years-will-be-about-hardworking-people> Magyarul: “A keményen dolgozó emberekről szólnak a következő évek” Orbán Viktor évértékelő beszédének leirata, 2015. február 27, <http://www.kormany.hu/hu/a-miniszterelnok/hirek/a-kemenyen-dolgozo-emberekrrol-szolnak-a-kovetkezo-evok> Letöltve: 2016. április 2. 17:45

⁶¹ Ablonczy: “The Struggle for Sovereignty,” 59-60.

⁶² Krisztina Than: “PM Orban Calls for Autonomy for Ethnic Hungarians Beyond Borders,” Reuters, 2014. május 10. Az egyik ilyen plakátról képet lásd az alábbi URL-en: http://m.cdn.blog.hu/ma/mandiner/image/1405/fidesz_uzenjunk_brusszelnek.jpg Letöltve: 2016. április 2. 17:56

amelynek szélére a kormányzó elődök által felhalmozott hatalmas adósság juttatta. A megszorító intézkedések helyett úgynevezett „unortodox intézkedéseket” vezetett be, melyek lényege volt a jövedelemgenerálás például a bankok különadója segítségével, illetve a nyugdíjrendszer korábban privatizált szegmensének újraállamosításával. Ugyancsak felbosszantotta a Nyugatot, hogy a kormány a nagy magyar cégek érdekeit védte, miközben igyekezett a külföldi gazdasági befolyást minimalizálni az országban.⁶³ 2013 augusztusában Magyarország határidő előtt visszafizette a még hátralévő adósságát a korábbi mentőcsomagból, és szorgalmazta, hogy az IMF zárja be budapesti irodáját.⁶⁴

Orbán és követői ragaszkodnak ahhoz, hogy Magyarország bel-, és külpolitikáját ne elvont értékek és normák, hanem elsősorban a nemzeti érdekek és a pragmatizmus irányítsa. Orbán pártjának „választási forradalma” a „nemzeti politika egy új korszakát” vezette be – a 2010-es választásokon elért kétharmados többséggel –, és ez felhatalmazta a kormányt, hogy számos törvényhozó intézkedést és alkotmányos változást indítson útjára. Ezek Magyarország politikai rendszerét igyekeztek a többségi demokrácia irányába vinni – egy erős és hatékony állam kialakítása, és a magyar kormányzás problémáinak Orbán nézetei szerint való megoldása felé. Orbán 2009-ben tett nyilatkozatában előrevetítette, hogy milyen alkotmányos rendet szeretne Magyarországon: „huzamosan létrejön egy nagy kormányzó párt, egy centrális politikai erőter, amely képes lesz arra, hogy a nemzeti ügyeket megfogalmazza – és ezt nem állandó vitában teszi, hanem a maga természetességével képviseli.”⁶⁵

⁶³ Kounalakis: *Madam Ambassador*, 252-253;

⁶⁴ Andrew MacDowall: „Illiberal Democracy: How Hungary’s Orban is Testing Europe,” *World Politics Review*, 2014. december 18. Magyar beszámoló: Eldölt, augusztus végén bezár az IMF-iroda, *Magyar Nemzet Online*, 2013. július 15. <http://mno.hu/gazdasag/eldolt-augusztus-vegen-bezar-az-imf-iroda-1172721> Letöltve: 2016. április 3. 14:33

⁶⁵ Idézi Bánkúti Miklós, Halmai Gábor és Kim Lane Scheppele: „Disabling the Constitution,” *Journal of Democracy*, 23. évfolyam, 3. szám, 2012. július: 145. Az idézet a 2009-es kötcsei

2014 júliusában a Romániában élő magyaroknak tartott beszédében, és a 2015 februári évértékelő beszédben Orbán egyaránt a politikai és gazdasági fejlődés nyugati liberális modelljének hanyatlásáról szólt, amire egyértelműen rávilágított a 2008-as pénzügyi válság. Szorgalmazta, hogy „el kell szakadni a Nyugat-Európában bevett dogmáktól és ideológiáktól” és a magyar államiságot „nemzeti alapokra” kell helyezni. A nemzetet sikeressé és nemzetközi szinten is versenyképesé tevő, hatékony állam célja szükségessé teheti, hogy olyan politikai és gazdasági intézményrendszert vezessünk be, amely nem felel meg a nyugati liberális demokarata normáknak, mondta Orbán, idézve Szingapúr, Kína, India, Törökország és Oroszország példáját.

Egy demokrácia nem szükségképpen liberális. Attól, hogy valami nem liberális, még lehet demokrácia... A liberális demokrácia államszervezési elvére épülő társadalmak a következő évtizedekben valószínűleg nem tudják fenntartani a világ versenyképességüket, sokkal inkább egy visszaszorulást szenvednek el, ha csak nem lesznek képesek magukat jelentősen megváltoztatni.⁶⁶

Míg a demokráciát kétségkívül érdemes megőrizni, Magyarországnak „el kell engedni mindent, ami nem vált be, sőt, csődöt mondott.” Európa többi részével szemben, amely „továbbra is elbújik a politikai korrektség sáncai mögé”, Magyarország úgy döntött, hogy „elengedi a politikai korrektség dogmáját.”

találkozó elhangzott beszédből származik, a beszéd rövidített, szerkesztett leirata megtalálható az alábbi URL-en: http://tdyweb.wbteam.com/Orban_Megorizni.htm Letöltve: 2016. április 3. 20:01

⁶⁶ “Prime Minister Viktor Orban’s Speech at the 25th Balvanyos Summer Free University and Student Camp,” 2014. július 26. <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-speech-at-the-25th-balvanyos-summer-free-university-and-student-camp> A beszéd magyarul: <http://mno.hu/tusvanyos/orban-viktor-teljes-beszede-1239645> Letöltve: 2016. április 6. 17:33

Mi elengedtük a neoliberais gazdaságpoltikát... elengedtük a megszorítások politikáját, épp, mielőtt Görögország sorsára jutottunk volna; elengedtük a multikulturális társadalom téveszméjét, még mielőtt menekülttábor csinált volna Magyarországból, és elengedtük a liberális társadalompoltikát, amely nem ismeri el a közjót, és elutasítja a keresztény kultúrát, mint az európai társadalomszervezés természetes – talán egyetlen természetes – alapját.

A magyar ember természeténél fogva politikailag inkorrekt – vagyis még nem vesztette el a józan eszt... ki akar szabadulni abból a modern kori adósrabszolgaságból, amelybe a devizahitelek döntötték. Nem akar beilleszkedésre képtelen, más kultúrájú, más szokású beözönlő embertömegeket látni a hazájában, akik veszélyt jelentenek a közrendre, az ő állására és az ő megélhetésére.⁶⁷

A “keleti nyitás” politikája

A magyar diplomáciában jelentkező eltolódás a társadalmi mobilitástól a társadalmi kreativitás stratégiája felé jól összefoglalható a „keleti nyitás” poltikájával. Amikor Orbán 2010-ben hatalomra került, a legelső prioritás az volt, hogy ismét hangsúlyozza, mennyire fontosak a magyar-amerikai kapcsolatok. Martonyi János külügyminiszter első útja 2010 júniusában Washingtonba vezetett, ahol biztosította Clinton külügyminiszter asszonyt arról, hogy Magyarország továbbra is elkötelezett a transzatlanti szövetség mellett. Magyarország EU

⁶⁷ Orbán Viktor: “The Next Years Will be About Hardworking People”; magyarul: Orbán Viktor: “A keményen dolgozó emberekről szólnak a következő évek”.

elnöksége során 2011 első felében az Egyesült Államok erősen támogatta a magyarok „Délkelet-Európa európaivá tétele” projektjét, melynek célja volt, hogy a Balkán nyugati részét is integrálja az EU a regionális stabilitás javítása érdekében.⁶⁸ Magyarország megpróbált elmozdulni Oroszországtól, és elkötelezte magát az energia-diverzifikáció célja mellett. 2011 májusában (az IMF és az Obama-kormány jóváhagyását követően) a kormány az IMF/EU 2008-2010 mentőcsomagijából fel nem használt hitelösszeget arra használta fel, hogy visszavásárolja Oroszország 21 százalékos részesedését Magyarország vezető olajtársaságában, a MOL-ban.⁶⁹

Magyarország úgy látta, hogy az Obama-adminisztráció érdeklődése Közép-Európa iránt folyamatosan csökken, és az amerikai-közép-európai kapcsolatok iránti „jóindulatú nemtörődomség” végül egy jóval pragmatikusabb, rugalmas, többirányú külpolitika kialakítását hozta, amely jól manőverez a Kelet és a Nyugat között. Hogy csökkenteni próbálja Magyarország túlzott mértékű függését az EU-tól és az Egyesült Államoktól, az Orbán-kormány meghirdette a „keleti nyitás” politikáját, amelynek keretében igyekezett megerősíteni a gazdasági kötelekeket Oroszországgal és Ázsiával. Orbán, aki a múltban Oroszország egyik legélesebb kritikusának számított Közép-Európában, bővítette a kétoldalú kapcsolatokat és arra bátorította Oroszországot, hogy fektessen be a magyar gazdaságba. Nyereséges energia-ügyleteket hozott tető alá Moszkvával, közben mindvégig kerülve a stratégiai elköteleződést. Igyekezett megőrizni a NATO-hoz fűződő biztonsági köteleket és az EU tagságból fakadó gazdasági előnyöket. 2014 januárjában Magyarország hosszútávú megállapodást írt alá arról, hogy bővíteni szeretné a paksi atomerőművet, az egyetlen magyar atomerőművet, amely még a szovjet korszakban épült. Az építkezést Moszkva 30 évre adott, 13,33 milliárd dollár rugó hiteléből finanszírozta az ország.

⁶⁸ Marác: “Pressing the Reset Button,” 178.

⁶⁹ Marác: “Pressing the Reset Button,” 176, 178-179.

A krími térség és Kelet-Ukrajna ügyében kezdődött orosz-ukrán válság új kihívásokat jelentett a „keleti nyitás” politikájának orosz vonalán. Magyarország nem szívesen, de együttműködött az EU-val, hogy gazdasági szankciókat hozzanak Oroszországgal szemben (Oroszországgal kapcsolatos szankcióival Európa gyakorlatilag „lábön lőtte magát”, mondta Orbán Viktor 2014 októberében), ugyanakkor próbált megtenni minden tőle telhetőt, hogy politikai téren ne idegenedjen el Moszkvától. „Magyarország nem része a konfliktusnak” – hangsúlyozta Orbán Viktor 2014 márciusában. A válság tetőpontján azonban fellépett az egykor Magyarország részét alkotó, most Ukrajnához tartozó terület nagyobb autonómiája érdekében. Ezt a kijelentését széles körben úgy értelmezték, mint orosz kormány azon vádainak támogatását, amelyekben a nemzeti kisebbségekkel szembeni diszkriminációval vádolja az új ukrán hatóságokat. 2015 elején Magyarországnak viszonylag alacsony árfolyamot sikerült kialakítania az Oroszországból érkező gázra, a következő néhány évre. Orbán 2015 februárjában találkozott Putyin elnökkel, és ígéretet tett arra, hogy nem fogja támogatni az Európai Energiaunió gondolatát (amely csökkentené Oroszország befolyását az európai energiapiacokra), valamint megígérte, hogy nem biztosít Ukrajnának visszafelé irányban az orosz gázból (mert ezzel alááshatná a Moszkva Kijevre gyakorolt gazdasági nyomását). Orbán vállalta azt is, hogy támogatni fogja egy új gázvezeték megépítését, amely összeköti majd a jövőbeni Török Áramlat csővezetékét (amely, Oroszország támogatásával, a Déli Áramlat csővezeték projektet hivatott kiváltani) a macedón, szerb és magyar piacokkal.⁷⁰ Magyarország ugyanakkor világossá tette,

⁷⁰ “Hungary Continues Courting Russia and Europe,” *Stratfor*, 2015. február 6.; “Hungary Chooses Sides to Meet Its Needs,” *Stratfor*, 2015. február 19.; Feledy Botond, Rácz András, “Letter from Budapest,” *Carnegie Europe*, 2015. június 19. <http://carnegieeurope.eu/strategieurope/?fa=60449>; “Hungary’s Rapprochement to Russia and the Importance of the Ukrainian Crisis for Europe,” *Project for Democratic Union*, 2014. október 14. <http://www.democraticunion.eu/2014/10/hungarys-rapprochement-russia-importance-ukrainian-crisis-europe/>

hogy nem akar ismét Moszkva egyik szatelit-csatlósa lenni. Orbán ragaszkodik hozzá, hogy politikája nem „orosz-barát”, hanem „magyar-barát”.⁷¹

Magyarország fejlődő identitása és a Nyugat

A SIT elmélete szerint megjósolható volt, hogy a nyugati liberális modell legitimitációjának megkérdőjelezése, valamint a nemzetközi státushierarchia stabilitásának kimozdítása a nagy recesszió hullámában várhatóan nem fogja nagy lelkesedéssel eltölteni az Európai Uniót és az Egyesült Államokat, hogy elismerjék és értékeljék Magyarország erőfeszítéseit a társadalmi kreativitás stratégiájában. A 2010 utáni magyar törvények és politikák közül nem egy váltotta ki a Nyugat kritikáját, mert szembement az európai politikai normákkal.⁷² 2011 júniusában, Hillary Clinton amerikai külügyminiszter Budapestre látogatott a Tom Lantos Intézet megnyitójára – ez az emberi jogi szervezet azért alakult, hogy emléket állítson a magyar származású amerikai kongresszusi képviselőnek, aki egyben az egyetlen holokauszt-túlélő volt az USA Kongresszusában. Látogatása során Clinton nyilvánosan is hangot adott aggodalmának, a magyar jogrendszer függetlenségével, illetve a magyar sajtószabadsággal, vallásszabadsággal

⁷¹ Idézi MacDowall: “Illiberal Democracy.” Az idézet a következő beszédben hangzott el: Orbán Viktor: “Nem oroszbarát, hanem magyarbarát politikát folytatunk”, Magyarország 25 évvel a határnyitás után - a demokrácia és szabadság 25 éve Európában”, 2014. november 6.

<http://www.kormany.hu/hu/a-miniszterelnok/beszedekek-publikaciok-interjuk/nem-oroszbarat-hanem-magyarbarat-politikat-folytatunk> Letöltve: 2016. április 6. 15:33

⁷² A 2010 utáni magyarországi fejlemények nyugati visszhangjáról lásd: Jacques Rupnik: “How Things Went Wrong,” *Journal of Democracy*, 23. évfolyam, 3. szám, 2012. július: 132-137; Kovács Kriszta és Tóth Gabor Attila: “Hungary’s Constitutional Transformation,” *European Constitutional Law Review* 2011/7. szám: 183-203; Bayer József: “Emerging Anti-Pluralism in New Democracies – the Case of Hungary,” *Österreichische Zeitschrift für Politikwissenschaft*, 42 évfolyam, 2013, 1. szám: 95-110; valamint Kornai János: “Hungary’s U-Turn: Retreating from Democracy,” *Journal of Democracy*, 26. évfolyam, 3. szám, 2015 július: 34-48. Magyarul: Kornai János: “U-kanyar Magyarországon” *Élet és Irodalom*, 59. évfolyam, 14. szám, 2015. április 3.

és kormányzati átláthatósággal kapcsolatban.⁷³ Bár a magyar kormány végül néhány ellentmondásos politikai reformját visszavonta, a magyar demokrácia és jogrend állapotával kapcsolatos aggodalmak továbbra is befolyásolták az amerikai politikát Magyarország vonatkozásában.⁷⁴

A nyugati politikai intézményrendszert tovább sokkolta Orbán 2014. júliusi beszéde, ahol felvetette az „illiberális állam” gondolatát – ezért Vlagyimir Putyinhoz és Erdogan miniszterelnökhöz hasonlították.⁷⁵ “Hogyan lehet, hogy valaki éjszaka a NATO-alapokmány 5. cikkelyével takarózik, majd nappal meghirdeti az „illiberális demokráciát”?” – fogalmazta meg a Magyarországgal kapcsolatos vádat Victoria Nuland, az Egyesült Államok Európai és Eurázsiai ügyekért felelős külügyminiszterhelyettese, az Amerikai-Közép-Európai Stratégiai Fórumon 2014 októberében mondott nyitóbeszédében.⁷⁶

A Nyugattal való kapcsolatban mutatkozó feszültségek ellenére Magyarország identitásváltozásra tett erőfeszítései támogatásra találtak más EU-tagok körében. Orbánt egyes elemzők a „második legbefolyásosabb európai vezetőnek tartják, Angela Merkel után.”⁷⁷ Lengyelország, például, a posztkommunista társadalmi mobilitás-modell egy másik mintagyereke, a közelmúltban azzal ijesztgette a Nyugatot, hogy hajlandónak mutatkozik megkérdőjelezni a liberális demokrácia normáit, és szembeszegülni az EU-val. Jaroslaw

⁷³ Clinton látogatásáról amerikai beszámolót találunk az amerikai nagykövet könyvében: Kounalakis: *Madam Ambassador*, 170-198; magyarul: Kounalakis: *Nagykövet asszony*,

⁷⁴ “US-Hungary: Outlook for a Troubled Relationship,” www.visegradgroup.eu, 2015. november 2.

⁷⁵ Fareed Zakaria: “The Rise of Putinism,” *The Washington Post*, 2014. július 31; Charles Gati: “Putin’s Mini-Me. The Mask is Off,” *The American Interest*, 2014. augusztus 7.

⁷⁶ “US-Hungary: Outlook for Troubled Relationship,” www.visegradgroup.eu, 2015. november 2.

⁷⁷ “The Rise of Illiberalism. An Interview with Ivan Krastev by Maciej Nowicki,” *Aspen Review Central Europe*, 2014/3. szám.

Kaczynski, a lengyel választásokon 2015 őszén hatalomra jutó Jog és Igazságosság Pártjának vezetője nagy csodálójá Orbánnak és kormánya át is vett néhányat a magyar politikai reformok közül.⁷⁸ Magyarország kemény bevándorlás-ellenes fellépése egyesítette és felélénkítette a Visegrádi-csoport tagjait, melynek tagjai megkérdőjelezték az EU migrációs politikáját.⁷⁹

Magyarországi társadalmi kreativitásának egyes vonásai, például a liberális multikulturalizmus elutasítása, gyorsan bekerülnek az európai politika fősodrába.⁸⁰ A 2015 novemberében történt párizsi terrorcselekmények, és a folyamatos menekültválság megrázta Németország befogadó hozzáállását is a Közel-Keletről érkező menekültekkel kapcsolatban. A *The Economist* is elismerte 2015 nyarán, hogy az Angela Merkel vezette Németország által meghirdetett „Willkommenskultur” „inspiráló alternatívát jelentett a kicsinyes idegengyűlölő vezetőkkel szemben, mint amilyen például Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke. Most, az eltelt hat hónap okozta káosz és trauma után Orbán miniszterelnök úr igazolva érezheti magát, míg a kancellár egyre jobban elszigetelődik. Németország megpróbált Európa élére állni, de a többiek nem mennek utána.”⁸¹ Magyarország, a Nyugat huszonöt évvel ezelőtt oly hűséges tanítványa most új irányzat éllovasává vált: a nyugati politikai korrektség alapjait kérdőjelezte meg.

⁷⁸ “Poland: Europe’s New Headache,” *The Economist*, 2015. december 5; Rick Lyman és Joanna Berendt: “As Poland Lurches to Right, Many in Europe Look on in Alarm,” *The New York Times*, 2015. december 14; “Poland and the EU: On the Naughty Step,” *The Economist*, 2016. január 16.

⁷⁹ “Illiberal Central Europe: Big, Bad Visegrad,” *The Economist*, 2016. január 30.

⁸⁰ “The Rise of Illiberalism.”

⁸¹ “An Ill Wind: In Europe and at Home Angela Merkel’s Refugee Policy is Being Blown Away,” *The Economist*, 2016. január 23.

BEFEJEZÉS

Magyarország identitásának kreatív újradefiniálása, és elmozdulása a társadalmi mobilitás stratégiájától igazolja az egyre növekvő kételyeket a hidegháború utáni nyugati világ narratívájában, amely azt hangsúlyozza, hogy a liberális világrend állítólag ellenállhatatlan vonzást gyakorol az átmenetben lévő társadalmakra. Mint ahogy a szkeptikusok rámutattak már, a liberális rend „sosem érte el azt a mélységet és kiterjedtséget”, amelyre a világ a hidegháború után számított. A nyugati liberális gazdaságpolitika, a „washingtoni konszenzus” neve lassan összemosódott a piacgazdaságra történő átmenet okozta társadalmi feszültségekkel, és azzal az egyre növekvő sérülékenységgel, amely a globális gazdasági változékonyság következménye volt. A belföldi és a nemzetközi kormányzásra vonatkozó nyugati módszer „hatékonyságában és legitimitációjában” egyaránt visszaesett, így a nyugati liberális rend „a jövőben egyre kevésbé lesz releváns”.⁸²

Magyarország 2010 utáni kapcsolata az Egyesült Államokkal és az Európai Unióval ismét felhívhatja arra a figyelmünket, hogy a nemzetközi kapcsolatok elméletében oly népszerű megkülönböztetés a *bandwagoning* (a népszerű követése) / illetve az alkalmazkodás és egyensúlyozás között nem mindig képes megragadni a finom, de igen fontos különbségeket a domináns hatalom külpolitikájának támogatásában vagy ellenzésében.⁸³ A kisebb szövetségesek és kliensek nem mindig fognak kiszámíthatóan együtt mozdulni az erősebb partner preferenciáival, azért, mert szükségük van arra, hogy fenntartsák jól megkülönböztethető

⁸² Naazneen Barma, Ely Ratner és Steven Weber: “The Mythical Liberal Order,” *The National Interest* (2013. március/április): 57 (idézet), 62 (idézet). A liberális világrend ezzel vitatkozó optimista jövőképét lásd: John Ikenberry: *Liberal Leviathan: The Origins, Crisis and Transformation of the American World Order* (Princeton University Press, 2011).

⁸³ Robert A. Pape: “Soft Balancing Against the United States,” *International Security*, 30. évfolyam, 1. szám (2005 nyár): 7-45; T. V. Paul: “Soft Balancing in the Age of U.S. Primacy,” *International Security*, 30. évfolyam, 1. szám (2005 nyár): 46-71.

politikai identitásukat. Ezért az intézményi átvételre és integrációra vonatkozó, meglévő nyugati liberális stratégiákat szükségszerűen ki kell egészíteni olyan politikával és ösztönzőrendszerrel, amely figyelembe veszi az egyes államok mélyen meghúzódo vágyát arra, hogy pozitívan megkülönböztethessék magukat másoktól, valamint tiszteletet és elismerést váltsanak ki a csoport többi tagjából.

Annex C

FOR IMMEDIATE RELEASE
February 23, 2016

Magyar Foundation to Unveil new Academic Studies on the United States and Hungary

Arlington, VA – The Magyar Foundation of North America, an organization dedicated to promoting a connection and understanding between the people of Hungary and the United States, is proud to announce the unveiling of two academic papers at a luncheon on February 25, 2016.

In cooperation with Pepperdine University's School of Public Policy, the Magyar Foundation is presenting new scholarship on the historical and present-day issues faced by both nations.

Pepperdine University Professor Robert G. Kaufman, J.D., Ph.D. will be presenting a paper recounting a reliable history of President Reagan's victory over the Cold War and its effect on Hungary. Professor Alexi Shevchenko, Ph.D. picks up the story with an analysis of all sides of the contemporary issues now facing the nations.

"This event will be a must-attend for anyone interested in understanding the history and future of this important relationship" says Pete Peterson, Interim-Dean of the Pepperdine University School of Public Policy Dean Pete Peterson. Jo Anne Barnhart, Executive Director of the Foundation agrees, saying that "these papers must be added to the record of understanding these two nations."

Lunch will be served and there will be an opportunity for questions from the audience following the presentation of these papers.

Event Details:

Date: Thursday, February 25, 2016

Time: 12:00 pm

Location: The National Press Club - 529 14th St. NW, 13th Floor - Murrow, White, & Lisagor Rooms

RSVP: Please respond by February 20 - candice@magyarfoundation.com . 571.858.3719

For more information, please visit www.MagyarFoundation.com

###

Contact:
Candice Greaux
Magyar Foundation of North America
Candice@magyarfoundation.com

FOR IMMEDIATE RELEASE
November 10, 2015

Magyar Foundation of North American Launches Public Policy Scholarship

Arlington, VA – The Magyar Foundation of North America, as part of its ongoing mission of promoting the connection and understanding between the people of Hungary and the people of the United States, is proud to announce its Public Policy Scholarship program.

In cooperation with Pepperdine University's School of Public Policy, the Magyar Foundation will select a Hungarian graduate scholar to come to the United States to co-author an academic paper with Pepperdine professors, and participate in a presentation of that paper at a public conference in Washington, D.C.

Pepperdine University has designated Professors Robert G. Kaufman, J.D., Ph.D., and Alexi Shevchenko, Ph.D. for this project. Prof. Kaufman's research and analysis paper will focus historically on President Reagan and the immediate post-Soviet era, and Prof. Shevchenko's research and analysis will focus on contemporary issues.

"This new scholarship and grant program will allow us to delve deeper into the long-standing relationship between Hungary and the United States. We will provide new academic analysis of the history our countries share, and make recommendations to ensure an even better future," said Pete Peterson, Interim Dean of the Pepperdine School of Public Policy.

For more information, please visit www.MagyarFoundation.com

###

Contact:
Candice Greaux
Magyar Foundation of North America
Candice@magyarfoundation.com

Annex D

February 26, 2016, 04:30 pm

Honoring Magyar culture's historic American ties

By Jo Anne Barnhart

Though most contemporary Americans are likely unfamiliar with Lajos Kossuth, the founder of Hungarian democracy had close ties to the Americans of his day.

Kossuth was a famed freedom fighter of the mid-1800's and led a Hungarian democratic revolution for independence that was crushed by Austrian and Russian forces. In 1851, exiled in defeat, Kossuth embarked on a seven-month tour of America to champion his democratic causes. He found a warm reception in the young democratic nation of the United States, where he gave more than 600 speeches while traveling throughout the country. Newspapers at the time took note of the 100-gun salute to honor his entrance into New York City harbor and he was described as the 'Washington of Hungary.' After the Marquis de Lafayette, Kossuth was the second foreign dignitary in history to address a joint meeting of the United States Congress. Kossuth also met with Abraham Lincoln, then an attorney in Springfield, Illinois, and his address to the Ohio Legislature in 1852 articulated visions of democracy similar to those echoed later by President Lincoln in his Gettysburg Address.

More than 165 years later, America has since become home to the largest population of Hungarians outside of Hungary. Kossuth's shared values with that of America continue to be found in individuals of Magyar heritage, who by now include Hungarian-American Nobel Prize laureates, artists, athletes, musicians and businesspeople. Countless Hungarian-Americans have contributed to a rich exchange of culture, ideas, education, technology and mutual respect that defines the relationship between peoples of both nations.

The history that Kossuth has come to represent remains a vivid example of the power of cultural exchange. In the years since his American tour, tributes to Kossuth have emerged around the country. His namesake inspired that of a county in Iowa, and towns in Mississippi, Ohio and Indiana. Tall and striking full-body bronze figures still stand in Cleveland and New York City. Another Kossuth monument is found in a rotunda on the House side of the U.S. Capitol, under an arch-shaped alcove. This six-foot-tall bust of Kossuth sits adjacent to British Prime Minister Winston Churchill and Czech President Vaclav Havel; whose monuments are also on display in the small chamber known as "Freedom Foyer." The statue serves as the site of annual commemorations of Hungary's 1848 War of Independence.

Later this month, not far from Kossuth's bust in the U.S. Capitol, current and former lawmakers, diplomats, academics and honorary guests will meet to honor the life of Kossuth as part of a series of events celebrating the 60th anniversary of the Hungary's 1956 anti-Soviet revolution and freedom fight. Through a grant from the Government of Hungary, the Magyar Foundation of North America is working with leading scholars at Pepperdine University's School of Public Policy to further explore the relationship between modern Hungary and the U.S., including bi-lateral relations during the Reagan presidency, the immediate post-Soviet era, and on the contemporary issues our countries face today.

Kossuth will always hold a special place in the hearts of Hungarian-Americans for his work establishing international bonds. His example is a reminder of the far-reaching influence of cross-cultural collaboration, shared historical perspectives and democratic ideals.

Barnhart is executive director of the Magyar Foundation of North America, a nonprofit organization dedicated to promoting Magyar heritage, history, and pride through educational, social, and cultural programs.

Annex E

THE BUDAPEST TIMES

POLITICS BUSINESS CULTURE BUDAPEST PANORAMA SERIES GALLERY CONFERENCE

Raising American awareness of Hungary 'all about culture, not politics'

Stronger links to benefit both countries

25. February 2016 - by BT in Panorama

The Magyar Foundation of North America was founded in 2014 and this week they are hosting a luncheon in the United States to formally unveil academic research papers on the state of US-Hungarian relations. On this occasion The Budapest Times had a chat about the aims and goals of the foundation with its Executive Director Jo Anne Barnhart.

How did the idea of the foundation come about?

The foundation was the product of numerous discussions over several years. Through these it became clear that people in the United States and Hungary wanted to see deeper ties between the two allies. The current relationship between Hungary and

Enter your search...

BUDAPESTER ZEITUNG

NEWS-TICKER

Bitcoin looking to prove it's easy money

28 February, 2016 9:33

Better health but side effects persist

21 February, 2016 8:59

Spanners in the works

13 February, 2016 9:51

Kiss of life for families, builders?

31 January, 2016 8:57

"Everything is going in the right direction"

9 January, 2016 9:32

the US is strong and deep and we will work to make it even stronger. One hallmark of a strong democracy is a citizenry willing to engage in thoughtful and intense discussions of public policy issues. We will work to engage as many people as possible in these discussions.

Who are the executives of the foundation and how were they selected?

I am the Executive Director of the foundation. I developed the grant application and worked with several others to submit the names of board members in the grant application, all of whom are befitting the responsibilities for accomplishing the foundation's goals.

What are these goals?

The goals of the foundation are to enhance relations between Hungary and North America by raising the visibility of and promoting Hungarian culture, contributions and issues of mutual interest. We also plan to outreach and engage Hungarian Americans to develop a comprehensive communications network. Highlighting the expertise and increasing the opportunities for noted Hungarian Americans and visiting Hungarian dignitaries to engage with the American public is also an important aspect.

How will you try to achieve these goals?

First we need to recognise the past, current and ongoing contributions of Hungarian Americans, but it is obviously necessary to host and sponsor events to promote Hungarian culture, provide opportunities to promote discussion of mutual policy concerns and solicit participation of Hungarian Americans and interested Americans in these and other Hungarian-focused events and activities.

You are hosting an event this week where you will present research papers on the state of US-Hungarian relations. Can you tell us a bit more about the research?

Pepperdine University Professors Robert Kaufman and Alexei Shevchenko will present academic papers examining the historic democratic relationship between the United States and Hungary with a focus on the Reagan era and contemporary issues America and Hungary face. The foundation funded the papers –

RECENT COMMENTS

Kurtis Schmitz on Illegal migrants surge

TJ on Orbán ready to defend Balkan borders

John H. Morton on Orbán ready to defend Balkan borders

Kerényi Géza on Temple of Levantine dining

Richard on Orbán ready to defend Balkan borders

TABS

Let's Post a Profitable Higher education Request Essay!

2 March, 2016 6:07

What's Japanese Acupuncture

29 February, 2016 7:58

The Brief History of the Week

28 February, 2016 9:57

Bitcoin looking to prove it's easy money

28 February, 2016 9:33

VIDEO

Budapest: Thank You is K...

which will be produced in English and Hungarian – and provided research assistance through our Hungarian Scholar program, which competitively selected a Hungarian Ph.D. candidate to assist the professors in the research and writing of these papers. Research assistance was also provided by the Ronald Reagan Library and the Governmental Archives of Hungary. Invitees include scholars from across the United States, foreign policy, US domestic cultural experts and members of the domestic and international media. The event will be recorded and translated into Hungarian for future use in classrooms and scholarly forums.

What other events are planned for the near future?

Former governor of New York George Pataki is hosting a luncheon at the Yale Club in New York City, which will focus on issues of interest to the Hungarian-American Jewish community, Ferenc Kumin, Hungarian Consul General to New York, will be the keynote speaker. We are also planning a reception at the US Capitol in Washington, DC to honor Lajos Kossuth.

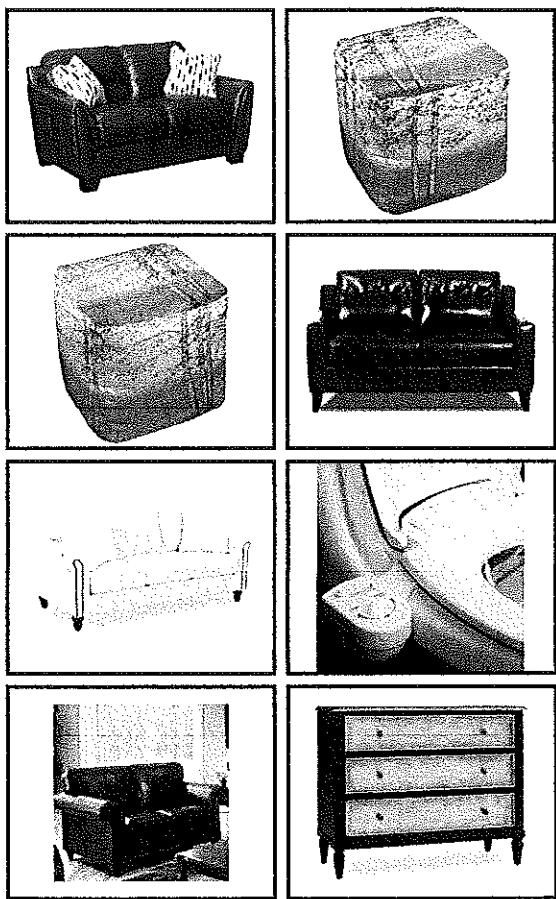
This latter reception recognises the historically strong relationship between Hungary and the United States. In particular, the event will honour Lajos Kossuth who had a pronounced effect on America’s young democracy. Our guest speaker will be a professor of US history whose upcoming book on Abraham Lincoln will recount Kossuth’s meeting with future president Lincoln during his 1852 visit to the United States and Kossuth’s historic address to a joint session of the United States Congress. The event will be held in the historic Mansfield Room in the US Capitol and include a private tour to the famous bust of Kossuth which prominently resides next to the Capitol’s rotunda. It will also feature the video “Kossuth: The Father of Hungarian Democracy”, which the foundation had professionally produced.

What kind of funds does the foundation have at its disposal and who were the main donors?

The foundation has received financial support from public and other non-profit organisations and will solicit private donations in 2016. As noted previously, the foundation submitted an application and received funding from the government of Hungary. (Based on

DISPLAY

Up To 70% OFF
Everything Home

wayfair

Appendix I, Section XI/30/1/70 of the 2016 budget the amount is HUF 612.4 million or about EUR 2 million – note)

How do you see the relationship between the United States and Hungary right now? What tools do you have to make this relationship better?

It is important that the Magyar Foundation of North America does not engage in any political commentary or activities. Instead, we recognise that the United States is home to the largest number of Hungarians outside of Hungary, and we try to take advantage of this fact by engaging these Hungarian Americans through forum discussions and raising awareness in the United States of the contributions made by Hungarians through cultural activities previously described. Through our public engagement activities and events we seek to build on and enhance Hungarian-American cultural relations.

What kind of effect could the outcome of the US presidential election have on US-Hungarian relations? Does the foundation plan to endorse any of the candidates and if so, what will be the criteria used to determine who to back?

The foundation is not a political organisation. It will not, and cannot under US law, endorse candidates or affiliate with any political party. It has no opinion on the upcoming presidential or congressional elections. Having said that, we are confident that no matter who becomes president of the United States, a deep mutual respect for the government of Hungary will remain.

In a recent Hungarian press report it was suggested that the foundation chose to be classified as a 501(c)4 non-profit organisation, because that way it can use more of its funds for lobbying purposes. Does the foundation plan any lobbying? If so, in what specific areas?

The foundation will not engage in lobbying.

The interview was conducted via email.

PREVIOUS STORY

By Far The Most Good and Highly

NEXT STORY

Remarkable Care to buy a Fine Papers

regarded Essay
Coming up with
Customer service in
English

From!

LEAVE A REPLY

Name

Email

Website

CAPTCHA

2 × two = _____

Comment

Post Comment

HOME

ABOUT US

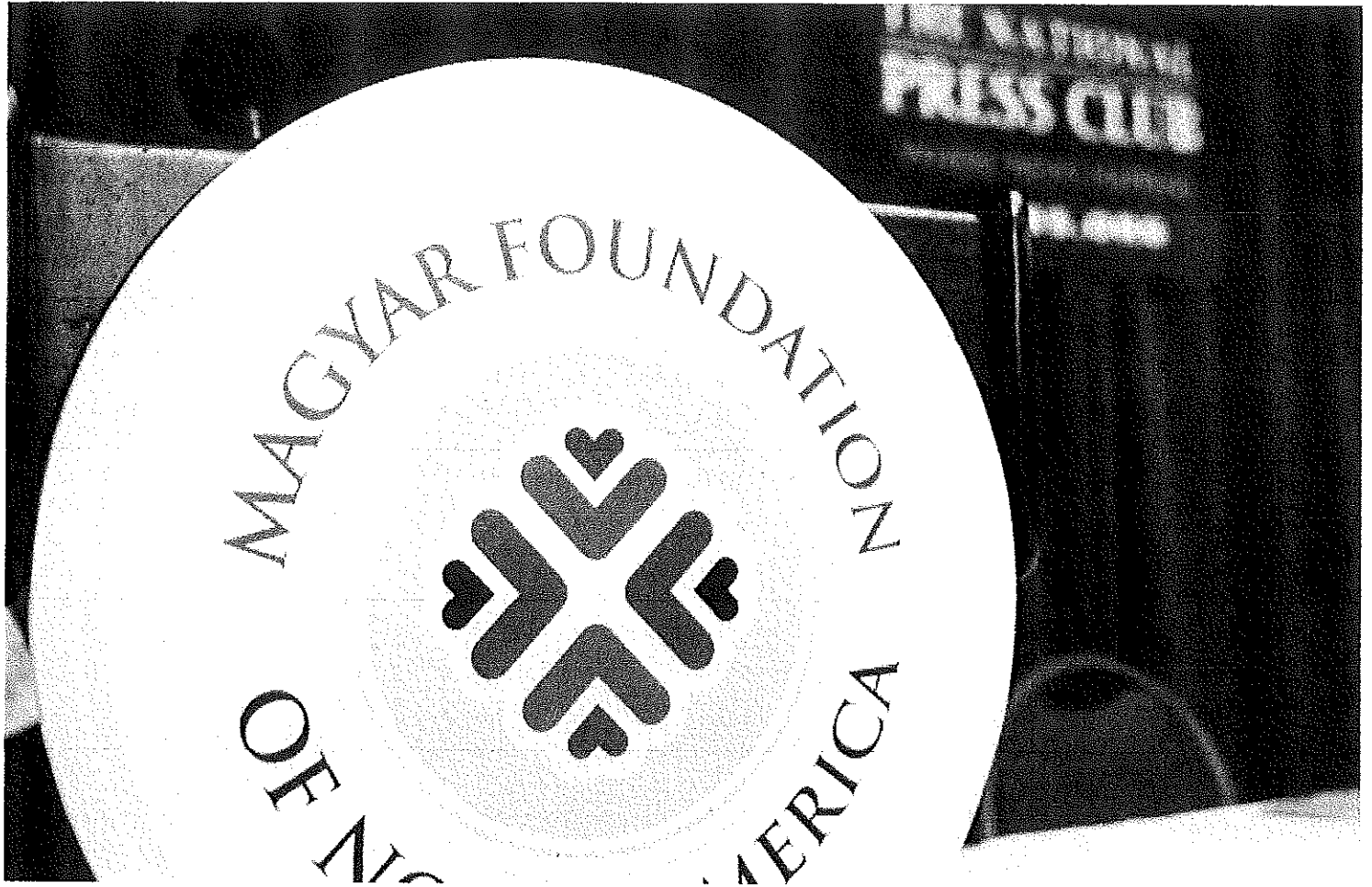
ADS

SUBSCRIPTIONS

DOWNLOAD

CONTACT US

GALLERY

Magyar Foundation Celebrates Hungarian-US Culture and Research

March 16, 2016

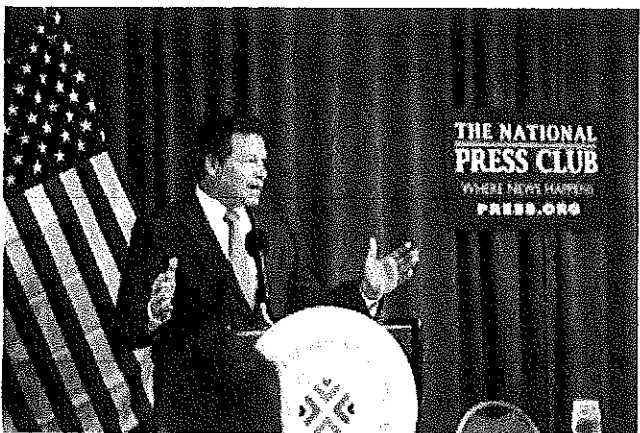
Written by Justin Wilson

Republish
Reprint

The Magyar Foundation of North America, a nonprofit dedicated to promoting Hungarian culture and cross-cultural exchange, held a special luncheon the last week of February at the National Press Club in Washington, D.C.

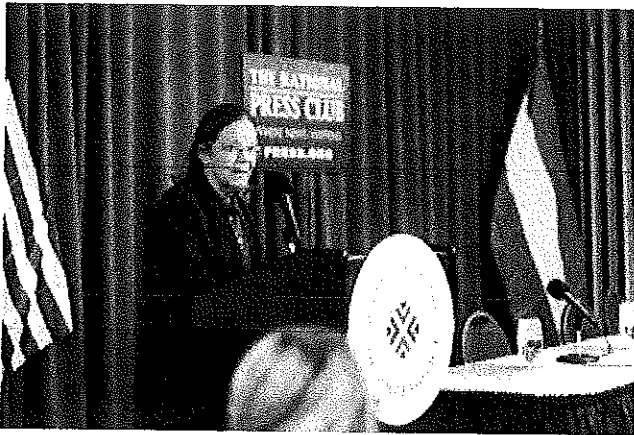
The luncheon featured a presentation of new research regarding Hungary-U.S. bilateral relations from the Cold War and Ronald Reagan to today, and unveiled the latest research from the Public Policy Scholar Program established by MFNA and endowed at Pepperdine University.

Former U.S. Congressmen and House Foreign Affairs Committee Member Connie Mack served as master of ceremonies, hosting a group of policy experts, diplomats, journalists, think tank members and other attendees.

The Magyar Foundation in partnership with Pepperdine University host presentations of political science papers on US/Hungary relations at the National Press Club in Washington, DC. February 25, 2016. Former U.S. Congressmen and House Foreign Affairs Committee Member Connie Mack is pictured here.

Opening up the event, Jo Ann Barnhart, executive director of MFNA commended Pepperdine for its "important academic work contributing to the public record on the historical and present-day aspects of Hungarian freedom and democracy." Barnhart also recognized the university for its help establishing the foundation's Visiting Scholar Program for Hungarian Graduate Students. The program's current Hungarian scholar, Gergely Rajnai, was also in attendance.

Jo Ann Barnhart, executive director of MFNA, speaks on US/Hungary relations at the National Press Club in Washington, DC. February 25, 2016.

Pepperdine Professor Robert G. Kaufman, a political scientist specializing in American foreign policy, discussed Ronald Reagan's indispensable role in winning the Cold War, liberating Eastern Europe and freeing Hungary from Soviet tyranny. Kaufman was followed by Alexei Shevchenko, adjunct professor of international relations at Pepperdine University, who discussed Hungary's post-Cold War identity and relationship with the West.

The interim dean of Pepperdine University's School of Public Policy, Pete Peterson, was also on hand, noting that as the school's graduate policy program is "uniquely devoted to remembering and exploring America's exceptional relations with the countries of Eastern Europe, we are grateful to the Magyar Foundation for its support, and sharing our commitment to building the record of the historians of Hungary and the United States."

The Magyar Foundation also hosted an event in the U.S. Capitol to honor the life of Lajos Kossuth, the father of Hungarian democracy, whose six-foot bust sits in the Capitol's "Freedom Foyer" adjacent to that of British Prime Minister Winston Churchill and Czech President Vaclav Havel. Lajos Kossuth was only the second foreign dignitary to deliver a speech to a joint session of Congress, after the Marquis de Lafayette. Kossuth continues to be a celebrated figure here in the U.S., with statues of him in New York, Cleveland, and D.C.

Former Congressman Connie Mack emceed the event, which was attended by

members of the U.S. House Hungarian Caucus, other Members of Congress, government staff members, members of the business community, University academics, experts from prestigious think tanks, and other accomplished individuals.

The event featured an engaging presentation by Pepperdine University Professor Tom Stipanowich, who discussed a meeting between Abraham Lincoln and Lajos Kossuth and their shared democratic ideals, a topic featured prominently in a book he is currently working on.

The Honorable William Webster seated with (L-to-R) Thomas Stipanowich, Sky Yancey Stipanowich, Patrick Simmons, the Honorable Beth Robb, Alan Sender, and Lynda Webster (kneeling).

POLITICO

THE LATEST NEWS

DELEGATE TRACKER

**SUPER
TUESDAY**

POLITICO

POLITICO Influence*Intelligence and analysis on lobbying***SPB nabs E&C's Novaria**By **ISAAC ARNSDORF** | 02/29/16 02:00 PM EST*With help from Noah Weiland, Anna Palmer and Daniel Lippman***FIRST IN PI: Squire Patton Boggs** hired **Katie Novaria** from the House Committee on Energy and Commerce as an adviser in its public policy practice. She

served most recently as professional staff to the subcommittee on Health. "We've had great success in passing a number of important laws to improve the public health, and a majority have Katie's fingerprints on them," Energy and Commerce Committee Chairman **Fred Upton** (R-Mich.) said in a statement. Novaria previously worked for Upton and Congressman **Joe Knollenberg** (R-Mich.).

Novaria joins Rep. **Jim Matheson** (D-Utah), who served on the committee during his time in office. Squire Patton Boggs is rebuilding its health care bench after **Kevin O'Neill**, **Eugenia Pierson** and **Kristine Blackwood** decamped for **Arnold & Porter** in December. SPB's major clients in the area include **Wake Forest University Health Sciences**, **University of Miami**, **LHC Group**, and **Children's Tumor Foundation**. Other recent hires: **Meg Gilley**, previously congressional lobbyist for the **American College of Surgeons**, in January, and **Mayte Gutierrez**, previously working as congressional affairs liaison at the **Embassy of Mexico** in Washington, in August.

SUITS: Greenberg Traurig extended its raid of **Bracewell**, hiring **Robert Frenchman**, **Laurence Levy**, **Kedar Bhatia** and **Kate Olivieri** to follow former New York City Mayor **Rudy Giuliani** and **Marc Mukasey's** recent transfer. ... Frenchman represents broker-dealers, investment advisers and other financial services clients in white collar matters, and in enforcement proceedings before the SEC, the CFTC, the Financial Industry Regulatory Authority and other financial services industry regulators. ... Levy focuses on political law and campaign finance. ... Bhatia works on civil litigation, white collar defense proceedings, government inquiries and internal investigations. ... Olivieri focuses on white collar defense and commercial litigation.

AND THE OSCAR WENT TO ... the greatest journalism thriller since "All the President's Men" (and maybe better)! A salute to the power and importance of newspapers (and maybe newsletters, too). Thanks for reading. Tips, as always, to iarnsdorf@politico.com.

ITCHY FEET:

— **Taylor Bennett** left **Uber** to become **Pandora's** director of public affairs, based here. Before serving as Uber's communications lead for the eastern U.S., he was vice

president at PR agency **Adfero** and spent eight years at **Edelman**.

— **Reservoir Communications Group** hired **Megan Pohorylo Tucker**, from **Edelman**, as a managing director. The firm also brought on **Melissa DePaulis**, from **Ogilvy Public Relations**, as managing associate, focusing on public health issues.

— The **Eno Center for Transportation** named its new president and chief executive officer: **Robert Puentes**, currently director of the Metropolitan Infrastructure Initiative at the **Brookings Institution**. Puentes succeeds **Joshua Schank**, who left for **LA Metro**.

— **John Ariale** joins **Cloakroom Advisors** from **Becker & Poliakoff**. Ariale focuses on foreign assistance, international relations, defense, the foreign assistance framework, global development, global health, homeland security, defense and financial services. Cloakroom's clients in those areas include the **National Down Syndrome Society**, the **Center for Effective Foreign Assistance** and **Linden Care**. Ariale previously founded **Ariale Strategies** and was Rep. **Ander Crenshaw's** chief of staff and appropriations associate.

— **Porter Novelli** hired **Nick Propper** (most recently president of **Emanate**, a unit of the **DAS Group of Companies**) as global chief operating officer and promoted **Jennifer Swint** to president for North America.

SUPERLOBBYISTS: The **Sunlight Foundation** is crowdsourcing a list of Democratic superdelegates who are lobbyists or influence professionals. So far they've identified **Jeff Berman** of **Bryan Cave**, **Joanne Dowdell** of **News Corp.**, **William Shaheen**, **Tonio Burgos**, **Emily Giske** (in New York), **Jennifer Cunningham** of **SKDK**, **Howard Dean** (now with **Dentons**) and **Jill Alper**, **Maria Cardona** and **Minyon Moore** of **Dewey Square Group**.

CALL IT THE ANTONIO WEISS PLEDGE? Eighteen organizations, including **CREW**, **Common Cause** and **Public Citizen**, want the presidential candidates to commit not to appoint financial oversight officials who have a "government service golden parachute" and to require financial regulators to recuse themselves from matters affecting previous employers or clients.

WHEN YOU WISH UPON A STAR: **Disney** CEO **Bob Iger** asked employees to

give to the company's political action committee and identified its recent policy victories (including the Supreme Court decision on **Aereo** and intellectual property protections in the Trans-Pacific Partnership) and objectives (lower corporate taxes), according to a copy obtained by **Ars Technica**.

OVER THE COUNTER: The **New York Times** profiled **Stephen Ubl's** tightrope walk at **PhRMA**, facing a crescendo of anger over drug costs. Ubl's message is to consider them in the context of overall health spending.

— PI's favorite tidbit: "As an example of the type of lobbying he admires, Mr. Ubl points to the drug industry's role in the creation of a prescription drug benefit for Medicare in 2003. Drug makers were initially skeptical but worked with Congress to shape the legislation and liked the final product so much they ran television advertisements supporting it." That's an interesting version of history because it omits the Democrats' furor over House E&C chair **Billy Tauzin's** (R-La.) role in the measure before he took the job Ubl now holds. (Tauzin says he wasn't the one responsible.)

HUNGARIAN RHAPSODY: Former Rep. **Connie Mack IV** (R-Fla.) will emcee an event tonight in the Capitol for the Magyar Foundation of North America with members of the U.S. House Hungarian Caucus, staff, scholars and businesspeople, marking the 60th anniversary of the Hungarian uprising against the Soviets. (Mack, who recently left communications firm **Levick**, represents Hungarian Prime Minister **Viktor Orbán**.)

— **David Leiter** of **ML Strategies** is hosting a breakfast fundraiser for Sen. **Richard Blumenthal** (D-Conn.) at their offices tomorrow. "With the 2016 election cycle in full swing, I have been trying to limit the number of fundraising events I host between now and November," Leiter said in an invitation tipped to PI. "However, when I was asked to host an event for Senator Blumenthal (D-CT) next month, there was simply no way I could say no!"

— Today the **Retail Industry Leaders Association** hosts 55 retail product safety executives from 23 retailers, including **Best Buy, Cabela's, Dick's Sporting Goods, Gap, Kroger, REI, Target** and **Wal-Mart**, to meet with **CPSC** Commissioner **Joseph Mohorovic** and **CPSC** General Counsel **Stephanie Tsacoumis**.

SPOTTED yesterday at the 15th Street filming location for the movie "Jackie," starring **Natalie Portman: Tiffany Waddell**, director of federal relations in the Office of Gov. **Larry Hogan** (R-Md.), playing a mourner in JFK's state funeral.

NEW PAC REGISTRATIONS:

Leaders for Liberty PAC (Independent expenditure-only committee — unauthorized)

Restore American Leadership (Independent expenditure-only committee — unauthorized)

Sandman2016 (Independent expenditure-only committee — unauthorized)

NEW LOBBYING REGISTRATIONS:

LeBlanc Government Relations, LLC: Armstrong Marine, Inc.

The Ferguson Group, LLC: Sacramento County, CA

Theodore (Ted) Jones: Biomedical Research Foundation of Northwest Louisiana

NEW LOBBYING TERMINATIONS:

Bromelkamp Government Relations, LLC: Space Data Corporation

Hayes Health Policy Strategies, PLLC: DaVita HealthCare Partners Inc.

TERMINATIONS — NO ACTIVITY:

The Washington Tax & Public Policy Group: AMT Coalition

The Washington Tax & Public Policy Group: CMS Energy Corp.

Nexus Consulting, LLC: City of Winslow

Museum of Discovery & Science: Museum of Discovery & Science

Phil Bond & Associates: Technology Business Management Council

Sherpa Public Affairs: City of Buckeye

International Policy Digest

Write for Us
About Us
Masthead

- ☰
- Contact Us
- Advertise
- World
- Politics
- U.S. News
- Entertainment
- Media
- Culture
- Health + Tech
- Books
- Longform
- Business
- Sponsored
- Q f

SEARCH

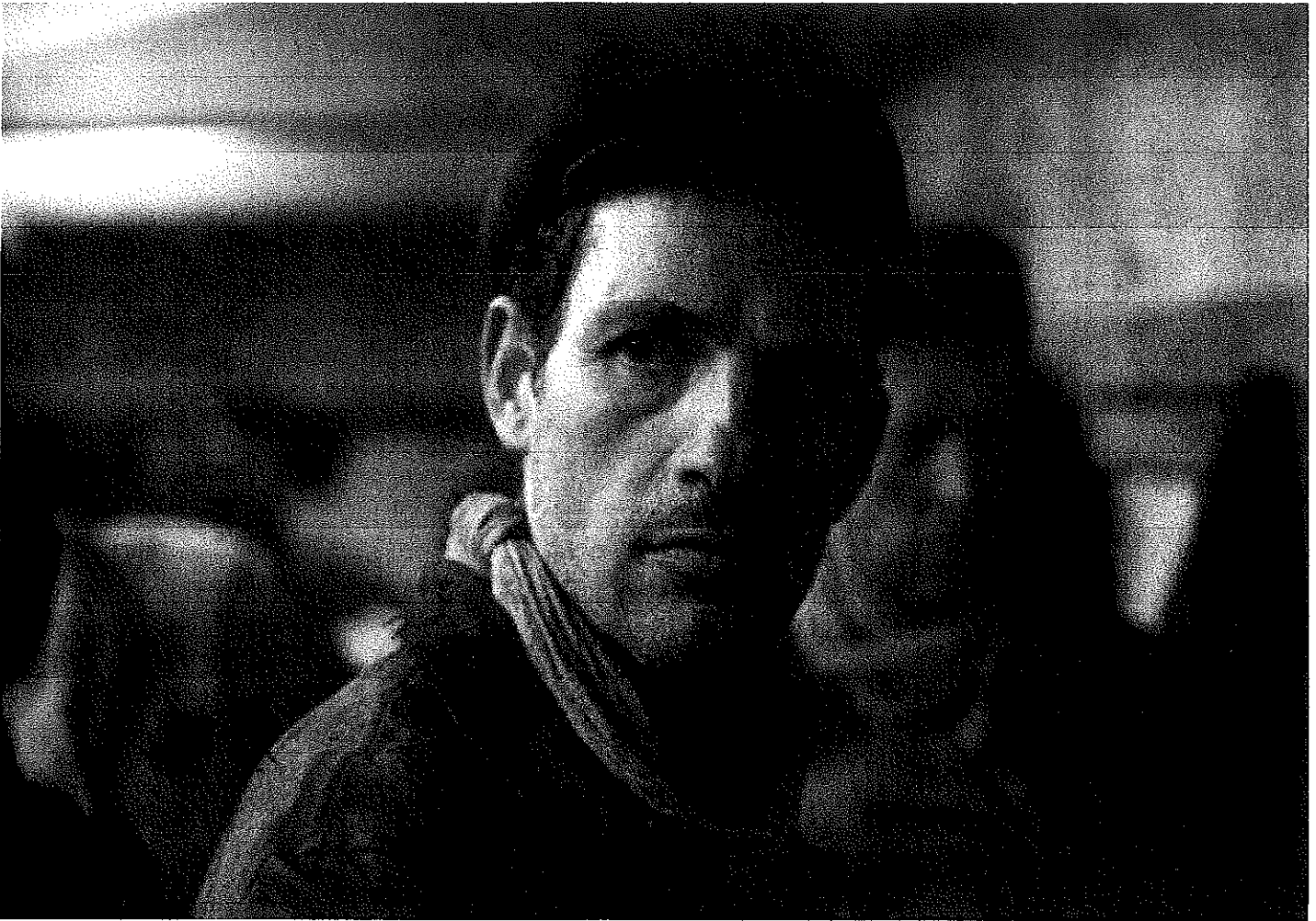
- World
- Politics
- U.S. News
- Entertainment
- Media
- Culture
- Health + Tech
- Books
- Longform
- Business
- Sponsored

Q&A with Jo Anne Barnhart of the Magyar Foundation

John Lyman 02.21.16

Q&A with Jo Anne Barnhart of the Magyar Foundation

John Lyman 02.21.16

Sony Pictures Classics

Jo Anne Barnhart is Executive Director of the Magyar Foundation of North America (MFNA), a 501(c)(4) non-profit organization established in 2014 and dedicated to promoting Magyar heritage, history, and pride through educational, social, and cultural programs.

Thanks for taking the time to speak with us today. What is MFNA's mission?

Thank you for the opportunity. MFNA exists to foster a strong sense of community for the Hungarian-American population of North America. By developing and promoting cultural exchange opportunities, we are strengthening bonds born from a rich history of cross-cultural collaboration.

North America is home to the largest Hungarian population outside of Hungary. People of Magyar descent have come to North America throughout history for a variety of reasons, but all are linked through their unique ancestry and heritage. We live in an interconnected world that makes Hungary far more accessible today. Hungary and North America have a lot to offer one another through the free exchange of values, technology, and education. There is no question that the closer to one another we are, the more we will all benefit.

What defines Magyar heritage and culture?

The term Magyar refers to the ethnicity primarily associated with Hungarians. The Magyar people have a rich and complex history rooted in the dynamic evolution of Central Europe. Magyar culture is informed by

thousands of years of European history, but also has modern roots throughout the world and particularly in North America today.

How is Magyar heritage related with that of North America?

North America is home to millions of people of Magyar descent. Following the Hungarian Revolution of 1848, and again nearly 100 years later during World War II, immigrants from Hungary traveled to North America in search of the kinds of opportunities that only North American democracy had to offer.

For the U.S. specifically, there has been a very special connection with Hungary dating back to when Lajos Kossuth, the founder of Hungarian democracy, was invited as the second person in history – only after the Marquis de Lafayette – to speak in front of a Joint Session of Congress.

He spoke then about shared democratic ideals while touring America in exile from Hungary after leading a democratic revolt that was defeated by the Hapsburg Dynasty.

Magyar heritage and culture are also defined by those Hungarian-Americans and Hungarian-Canadians who contributed to scientific and artistic discovery, who were athletes, literary masters, or played other significant roles in advancing cultural dialogue and common interests. The events that brought so many Hungarians to North America were often trying and difficult, but the contributions that Hungarians have made to American and Canadian culture, entrepreneurship, and society have helped make our nations stronger and more vibrant. The MFNA is proud to honor that history, celebrate those achievements, and help ensure that the special connection we share continues to make the world a better place.

In what ways does MFNA engage with and on behalf of Hungarians?

This year marks the 60th anniversary of the Hungarian Revolution of 1956, so 2016 is a special year. Among MFNA’s latest initiatives, later this month we are holding a special event at the U.S. Capitol to bring together members of the U.S. House Hungarian Caucus, current and former U.S. House and Senate members, government staff members, business leaders, academics, and experts from prestigious think tanks to celebrate Lajos Kossuth. Kossuth continues to be a celebrated figure here in the U.S., with statues of him in New York, Cleveland and a bust in what is known as “Freedom Foyer” in the U.S. Capitol. We are glad to have the opportunity to highlight his history with North America as an essential part of Magyar heritage.

Pepperdine University Professor Tom Stipanowich is slated to come speak to our guests about the meeting between Abraham Lincoln and Kossuth, an event he features prominently in a book he is currently working on.

MFNA recently developed a Public Policy Scholarship Program in partnership with Pepperdine University. In addition to Professor Stipanowich's work, we are collaborating on scholarly projects and research with that prestigious academic institution on the relationship between the U.S. and Hungary during the Reagan presidency, in the immediate post-Soviet era, and regarding the contemporary issues our countries face today.

In what other ways does MFNA engage with broader communities throughout North America?

More broadly, the MFNA website is a resource center for general information about Hungary and on historic and modern Magyar figures who have made a positive impact on humanity through their work in various professional fields. We are also promoting fun opportunities to experience Budapest, Hungary's capital city and a distinct European destination, by giving away an expenses-paid vacation there this spring.

Sign Up For Our Newsletter

Enter your email address

Follow US

Follow
@MagyarFoundation

Whenever given the opportunity, MFNA supports newly accomplished individuals with ties to Hungary, such as Hungarian photographer Ákos Stiller, who won first prize at this year's Pictures of the Year. A Hungarian film, *Son of Saul*, just won a Golden Globe and is a contender for an Academy Award for best foreign language film – so you can expect that we will be watching the Oscars closely and celebrating the Hungarian filmmakers involved on our website and newsletters.

Modern cultural touch points, such as music, pictures, movies and art, all are important channels for connecting populations that although foreign in some respects, are all experiencing the same core emotions and experiences. Cultural exchange is a powerful tool and we want to leverage it to bring out the best in what we have to offer.

Good luck to the *Son of Saul* team. Is there anything else the general public or the Hungarian diaspora in particular should know about your organization?

Anyone is welcome to visit MagyarFoundation.com to learn more about Magyar culture, check in on the Public Policy Scholar Team's updates and look for upcoming events. You can also find us on Facebook where you can engage with our more than 11,000 followers.

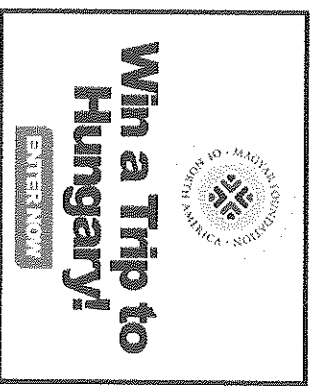
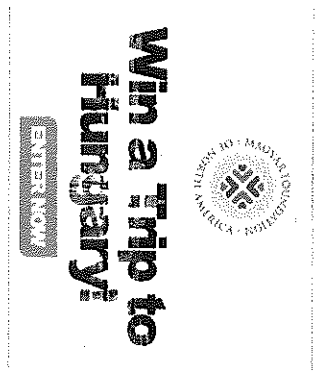
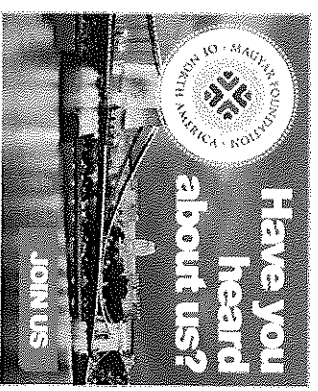
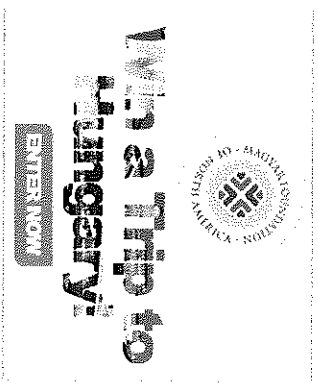
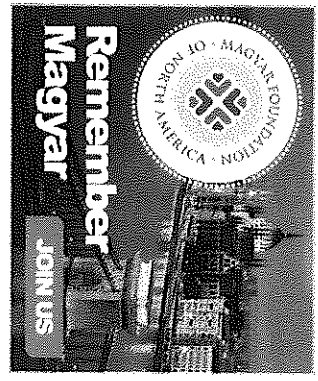
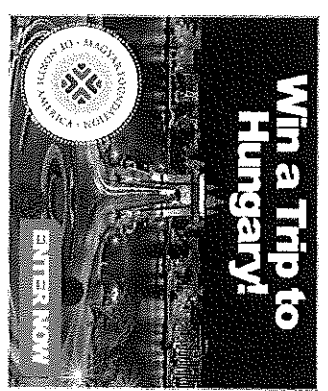
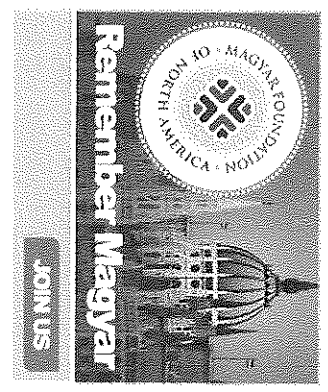
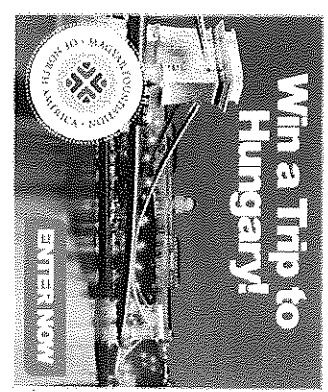
Thanks very much for participating in this discussion.

Annex F

Digital Reporting 2015-2016

Display Creative

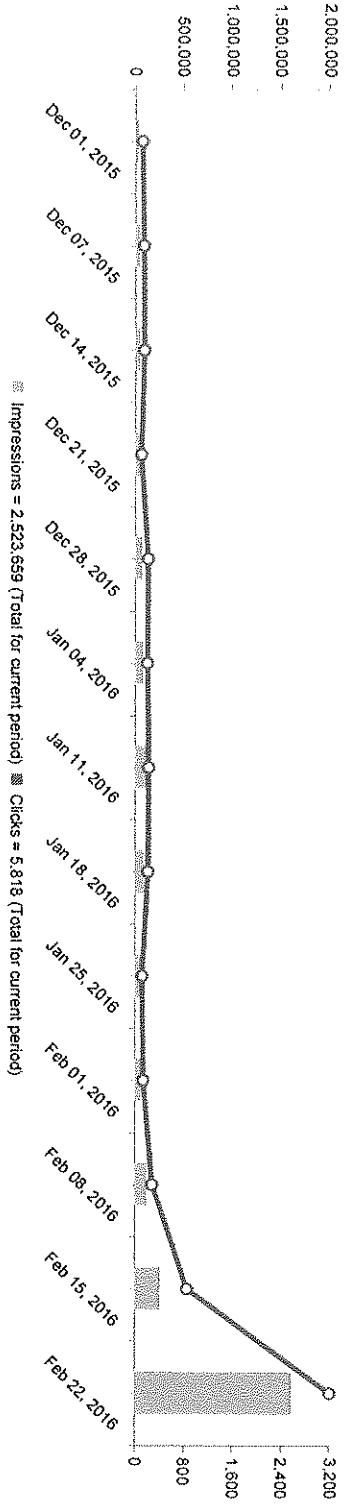
Display Reporting

Magyar Foundation North America

CAMPAIGN SUMMARY

Campaign Name			
141072A - Magyar Foundation North America	Impressions	Clicks	CTR
	2,523,659	5,818	0.23%
All Results	2,523,659	5,818	0.23%

Weekly Performance

PLACEMENT SUMMARY

Display Placement	Impressions	Clicks	CTR
Display	2,367,559	5,518	0.23%
Retargeting	156,100	300	0.19%
All Results	2,523,659	5,818	0.23%

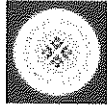
155

AD SIZE SUMMARY December 1, 2015 - February 28, 2016

Ad Size	Impressions	Clicks	CTR
3x600	410,426	1,183	0.29%
3x250	1,030,443	1,826	0.18%
3x600	189,116	606	0.32%
3x480	156	20	12.82%
3x90	861,591	2,008	0.23%
3x250	31,927	175	0.55%
Results	2,523,659	5,818	0.23%

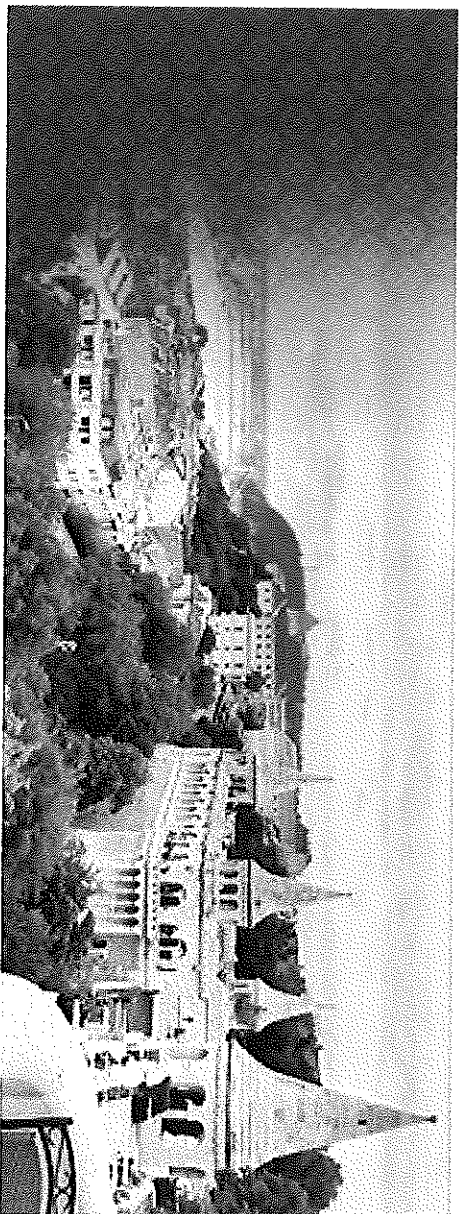
Display Advertising Budget: \$40,000 (USD)

Facebook Creative

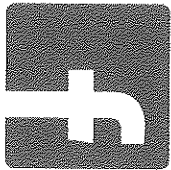
The Magyar Foundation of North America
Sponsored

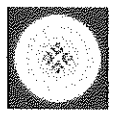
Remember Magyar. Like our page and join thousands of fellow Hungarian-Americans.

The Magyar Foundation of North America
Non-Profit Organization
12,100 people like this.

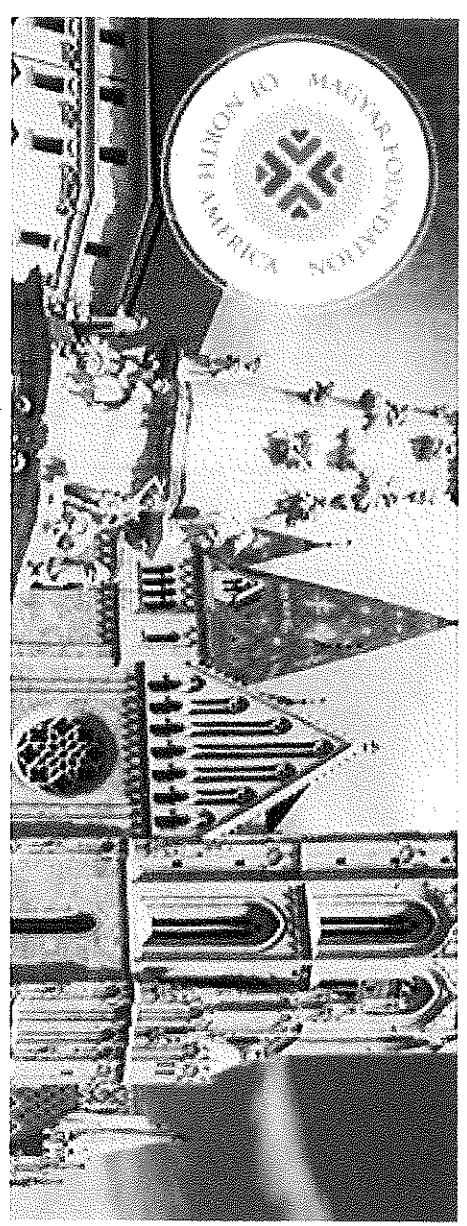
Like Page

The Magyar Foundation of North America
Sponsored

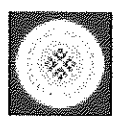
Remember Magyar. Like our page and join thousands of fellow Hungarian-Americans.

The Magyar Foundation of North America
Non-Profit Organization
12,100 people like this.

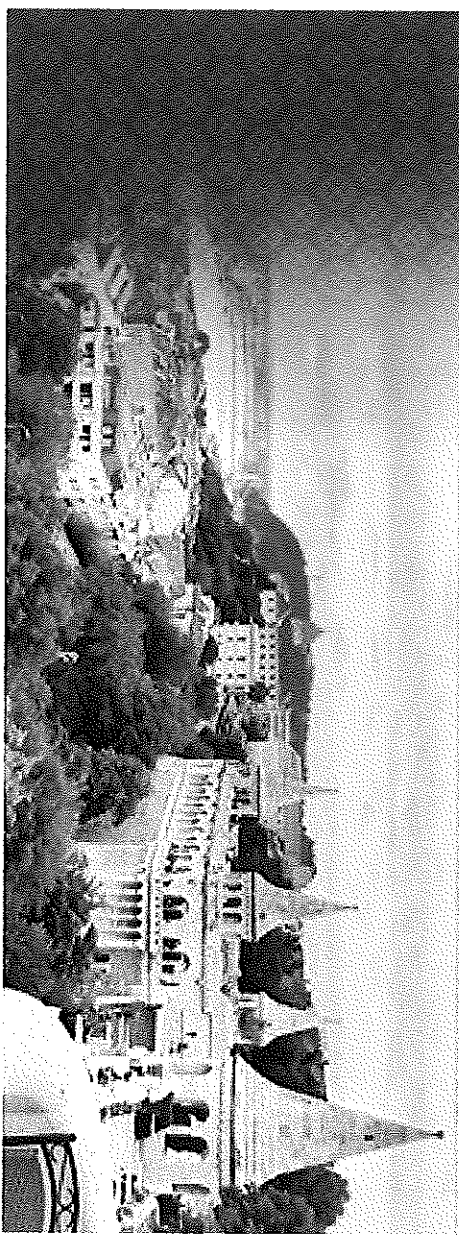
 Like Page

Suggested Page

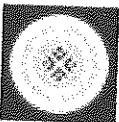
The Magyar Foundation of North America
Sponsored

Remember Magyar. Like our page to learn more.

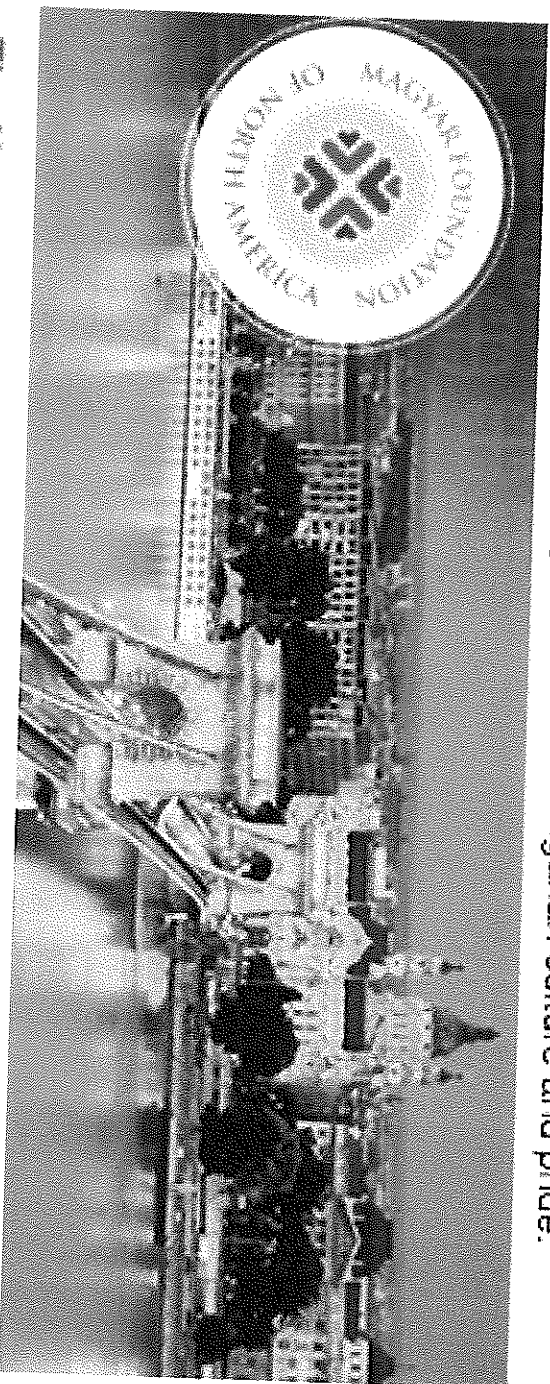
The Magyar Foundation of North America
Non-Profit Organization
12,100 people like this.

Like Page

The Magyar Foundation of North America
Sponsored

Remember Magyar. Join the organization of Hungarian culture and pride.

The Magyar Foundation of North America
Non-Profit Organization
12,100 people like this.

 Like Page